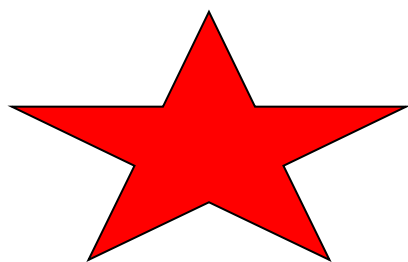


راپۆرتەکانی
سییەمین کۆنگرە
حزبی رزگاری کوردستان

سییەمین کۆنگرە ئەروژانی 2009-12-25 و
2010-1-1 ئە شاری هەولێر بەرپۆهچوو

راپۆرتەکانی
سێیه مین کۆنگرهی
حزبی رزگاری کوردستان



- 1- راپۆرتی سیاسی له لایهن هه‌قال رێکار نه‌حه‌ده
پێشكه‌ش كراوه.
- 2- راپۆرتی دارایی له لایهن هه‌قال سه‌ردار مه‌مه‌د
پێشكه‌ش كراوه.
- 3- راپۆرتی راگه‌یاندن له لایهن هه‌قال ئاری حوسین
پێشكه‌ش كراوه.

رپورتی سیاسی

که له لایه ن هه قال سکرتری گشتی حزبه وه پیشکش به سییه مین
کونگره کراوه.

هیژایان، نوینه رانی کونگره!
سلای رزگاری و سه رخوبونتان لیئی.
سه ره تا به ناوی خوّم و ئەندامانی کۆمیتە ی ناوهندی حزبمان، حزبی
رزگاری کوردستانه وه به گه رمیه وه به خیره اتنتان لی ده که م، به و
هیوایه م که هه رکات شادو سه رفراز و به خته وه ر بن.
ئاماده بووانی هیژا! بیگومان ده زانن که ئە مرۆ لی ره بو به ریوه بردنی
سییه مین کونگره ی حزبمان، له ده وره ی یه کتر کۆبووینه ته وه،
ئهمه ش بۆنه یه کی پیروژو واتاداره، بو هه لسه نگاندنی کاره کانی
رابردوومان، بو پلانریژکردنی به رنامه ی داها تووی رزگاریش
ویستگه یه کی گرنگ و بایه خداره، به وهۆیه وه به پیویستی ده زانین له
رپورتی کۆمیتە ی ناوهندی حزبا ئاماژه به رهوشی رۆژه لانی
ناقین، باشووری کوردستان و رهوشی ناوه خو ی حزبی رزگاری
کوردستان بکه ی ن.

رهوشی روژه لاتى ناڤين

له دواى دووه مین كوڤنگرهى حزبمانه وه تا ئىستا، واته له پىنج سالى رابردودا، روژه لاتى ناڤين به گشتى و ئه وولاتانهى كه كوردستانيان پيوه لكينراوه به تايبه تى، رووداوى جوړاوجوړيان به خوښه وه بينوه، گوړانكاريان به سه رداهاتوه، ئه وهش وا دهخوازى ئاماژه يان پيښه يان و لىيان وردببينه وه.

له دهستپيكي سالى 2005، واچاوه ران دهكرا كه كيشه ي نيوان عه رهب و ئيسرائيل به ره و يه كلايكردنه وه بروت، فهله ستيني و ئيسرائيليه كان بو يه كجارى ئاشت ببنه وه و دهوله تى سه ربه خوښه فهله ستيني رابگه يه ندرى، به لام رهوشه كه به ره و گرژى و ئالوزى زياتر روښت، سه رها دهوله تى ئيسرائيل به بيانوى ئه وهى كه گروهه توڼدرؤكان له خاكى فهله ستينه وه موشه ك بو شارو گونده كانى ئيسرائيل ده هاويژن، گه مارؤى هه مه لايه نهى به سه ر كه رتى غه ززه دا سه پاند، دواتر به بيانوى ئه وهى كه گوايه سوريوا كوڤمارى ئيسلامى ئيران و هه نديك دهوله تى ديكه چهك و تهقه مه نى بو بزووتنه وهى حه ماس ره وانه دهكهن و چه كداره فهله ستينه كانيش دريژه به موشه ك هاويشتن دهن، ناوچه كهى به ره و شه ريكي خويناوى برد، له 27ى ديسيمبه رى سالى 2008 سوپاى ئيسرائيل زور به چرى هيرشه كانى خوښه بو سه ر كه رتى عه ززه دهستپيكرد، غه ززه خوښه دنيو خوښه و ئاگر دا بينوه. به وهوښه شه وه به هه زاران كه سى سڤيل و لاشه ر له ژن و مندال گيانيان له ده ستدا، ريخراوه كانى مافى مرؤقى نيوده وهله تى هه ردوو لايه نهى شه ره كه يان، واته دهوله تى ئيسرائيل و بزووتنه وهى حه ماسيان توڤمه تبار كرد. له ژير كارى گه رى ئه و گوشاراندا ريخراوى نه ته وه يه كگرتوه كان ناچار بوو له هوكارو ئاكامه كانى ئه و هيرشه بكوښته وه. دادوه رى چارد جوڤدستون كه دادوه ريكي يه هودى باشوورى ئه فرىقايه و كه سايه تىيكي ناسراوه و سه روڤكى شانازى (فه خرى) چه ندين ريخراوو دهسته ي يه هوديه، له گه ل دهسته يه ك دادوه رى ديكه بو ليكوښينه وه سه رپشك كران. ئه مريكا و ئيسرائيل هه رگيز له و باوه رده نه بوون كه ئه و دهسته يه راشكاوانه لايه نهى ئيسرائيلى به تاوانباريكي گه وره ي جهنگه كه بناسينى، به لام كاتيك ئاكامى ليكوښينه وه كه ئاشكرا كرا، هه ردوو لايه نهى حومه تى ئيسرائيل و بزووتنه وهى حه ماس وهك تاوانبارى جهنگ په نجه يان بو دريژكراو راپورته كه به ناوى راپورتى جوڤدستون ناوبانگى ده ركرد. له كاردانه وه يه كى چاوه روانكراودا يه هوديه تووندروكان له راگه ياندنه كانياندا هيرشيان بو سه ر رى چارد جوڤدستون دهستپيكرد، به لام ئه و له ديداريكى روژنامه ي هانارتيسى

ئیسرائیلیدا گوتی: {من یه هودی زایونیزم، ئیسرایلیشم خۆش دهوی و له پیناویدا له زۆر بواردا کارم بۆ کردوه و کچه کشم له ئیسرائیلیدا دهژی} ئەوهش واتای ئەوه بوو که ئەو وهک دادوهریک بیلایانه نه یاسا دهپاریژی و جیهه جیی دهکات، ههروهها زۆر به ویژدانه وه راپۆرته کهی ئاماده کردوه و لاگیری له نه ته وه کهی خوی نه کردوه، به وه هۆیه شه وه هیندهی دیکه له لایه ن ئازادخووانی جیهانه وه ریژی لیگیراو گه واهی بیلایه نبوونی بۆ درا. راپۆرته که خرایه رۆژه شی کۆبوونه وه کانی ئەنجومه نی مافی مروقی سهر به نه ته وه یه کگرتوه کانه وه، به لام لایه نی عه ره بی به تایبه تیش مه حمود عه باسی سه روکی دهسته لاتی فه له ستین له ژیر گوشاری ئه مریکا هه ولیندا که قسه کردن ده رباره ی راپۆرته که بۆ کاتیکی دیارینه کراو دوا بخری!

ئهو هه لوێسته ی سه روکی دهسته لاتی فه له ستینی هه م گه لی فه له ستین و هه میش جیهانی عه ره بی دوو چاری سه رسورمان کرد، ته نانه ت ناوه نده کانی رای گشتی جیهانی و ریکخراوی لیبوردنی نیوده وه له تی داخباری خویان بۆ دواخستنی راپۆرته که پێشانداو له بان کی مۆن، سه روکی ریکخراوی نه ته وه یه کگرتوه کانیان خواست که هه رچی زووتره راپۆرته که بۆ ئەنجومه نی ئاسایش ره وانه بکات.

ئێستا له ژیرگوشاری ئهو راپۆرته دا حکومه تی ئیسرائیل هه ولده دات ره وشه که خا و بکاته وه، به بیانۆی هه ولدان بۆ ئازاد کردنی سه ربازه دیلکراوه کهی (گیلعات شالیت) ده ستپێشخه ری ده کات ژماره یه کی زۆر گیراوی فه له ستینی ئازاد ده کات، جارێکیان 23 ژن و جارێکی دیکه ش 530 گیراوی دیکه ی ئازاد کردوه، هه وره ها ده یه وی له داها توویکی نزیکدا 450 گیراوی دیکه که بزووتنه وه ی هه ماس ناوه کانیان هه لده بژی، ئازاد بکات، بیگومان ئەوانه ش به قازانجی بزووتنه وه ی هه ماس ته وا و ده بن.

له خویندنه وه ی هیرشه کانی ئیسرائیل بۆ سه ر که رتی غه ززه ده گه ینه ئهو ئاکامه ی که سه رده می چاوپۆشیکردن له تاوانی دهسته لاتدارانی نۆکه رو گویرایه لی رۆژئاوا! ئەوانه ی که زۆرداری و سته م به ریوه ده بن، به رچووه. ئەگه ر جارن ئه مریکا و ولاتانی ئه وروپا و جیهانی یه هودی بیته ملاو ئه ولا پشتیوانیان له ده وه له تی ئیسرائیل ده کرد، بۆ دریزه دان به کوشتن و شه رکردن له دژی فه له ستینه کان کۆمه ک و هاوکاریان پێده کرد، ئێستا ده بینین که دادوهریکی به ویژدانی وه ک ریچار د جۆلدستۆن بیلایه نانه له شه ری نیوان ئیسرائیل - فه له ستین ده کولێته وه و بریار ده دات، ولاتانی ئه وروپا و ئه مریکایش له ژیر گوشاری رای گشتی و ریکخراوه کانی

مافی مرؤف ناتوانن تاوانه کانی حکومه تی تهلئه بیبی هاوپه یمانیان په رده پؤش بکه ن. ههروه ها وانه ی هیرشى ئیسرائیل بؤ سهر کهرتى غه ززه به بیرمان دینیتته وه که هیشتا به پرسانیک هه ن پی له بهر ژوه نده کانی نه ته وه که یان دهنین، بؤ دريژکه رده وه ی دهسته لاته که یان و مانه وه یان له سهر کورسى فه رمانه وایه تی، دريژه به نؤکه رایه تی دده ن و دژ به ویستی نه ته وه که یان بریار دده ن و ههنگاو هه لده گرنه وه.

هه ر له پیوه ند به کیشهى نیوان ئیسرائیل- فه له ستین، هه موو ئه وه هه ولانه ی که بؤ بوژانده وه ی دانوستانده کانی نیوانیان دراوان ناکام ماونه ته وه، ته نانه ت نیرده ی باراک ئوبامای سهرکؤماری ئه مریکاش له دوایین سهردانی خویدا ناراسته وخؤ بیه یوا بوونی خو ی به میدیاکان راگه یاند. له لایه کی دیکه شه وه هه ولئى تورکیا بؤ ناویژیوانی له نیوان سوریاو ئیسرائیلیش ناکام ماونه ته وه، ته نانه ت له مانگی رابردودا نیکؤلای سارکؤزى سهرؤکی فه ره نسا به مه به ستى ئاشتی نیوان سوریاو ئیسرائیل ده ستپیشخه ری کردو تاک لایه نه له گه ل ناتانیا هؤی سهرؤکوه زیرانی ئیسرائیل و به شار ئه لئه سه دی سهرکؤماری سوریا کؤبؤوه، به لام وهک خو یا بوو که هه وله که ی ئه ویش ناکام ماوه ته وه و ناشزاندری که ی و چؤن کؤتایی به و کیشانه ده هیندرین. یه کالایینه کردنه وه ی کیشهى نیوان ئیسرائیل- فه له ستین کاریگه ری نه ریئی له سهر کیشهى کوردستان داناوه، چونکه هه رکاتیک کیشهى عه ره ب- ئیسرائیل کؤتایی، کیشهى کوردستان وهک یه که مین و گه وره ترین کیشهى چاره سه رنه کراوی رؤژه لاتى ناقین خو ی دهنویئی، ئه وکاته ش ولاته بریار به ده سه ته کانی جیهان ناچار ده بن بؤ چاره سه رکردنی کیشهى کوردستان ههنگاو هه لبرگرنه وه. راستیه که ی ئیستاش ئه وه کیشهی، به تاییه تیش کیشهى کوردی باکووری کوردستان گه یشتؤته نیو رؤژه قی کؤبوونه وه کانی ولاتانی یه کیتی ئه وروپاوه، واشچاوه روان ده کری که دواى کؤتابوونی کیشهى فه له ستینیه کان، نؤره ی کیشهى کوردستان بی و به چرتر قسه ی له سهر بکری.

تورکیا وهک ولاتیکی گه وره ی ناوچه که له دواى هاتنه سه رکاری پارتی دادوگه شه پیدان که ره وتیکی ئایینی میانرؤیه، بؤ دريژکردنه وه ی ته مه نی ده سه لاته که ی هه ولیداو ئیستاش ده یه وی بؤ چاره سه رکردنی کیشهى و قه یرانه کانی نیوه خو ی ولاته که ی ههنگاوی کرده یی هه لبرگریته وه که کیشهى کوردی باکووری کوردستان له سه رووی هه موویاندايه. به و ئامانجه و له ژیر گوشاری یه کیتی

ئەوروپادا سوکە ھەنگاۋ بۆ ئازادکردنى زمانى زگماكى نەتەۋەكان ھەلگرتەۋە، سەرھەتاي سالى 2009 كەنالى تەرەتە شەش ۋەك يەكەمىن كەنالى كوردى بە فەرمى و لە لايەن سەرۋكۆھزىرانەۋە كرايەۋە. ھەرۋەھا لە رۆژى 13ى تشرىنى دوۋەمى ئەمسالدا ھەنگاۋى كرانەۋە بەرۋوى كىشەى كورد لە چوارچىۋەى ھەنگاۋى كرانەۋەى ديموكراتى خرايە رۆژەڤى كۆبۋونەۋەكانى پەرلەمانى توركيائە، بەلام لە لايەن نوپتەرانى پارتە ئۆپۆزىسيۆنەكانەۋە دژايەتى كرا، ھەرچەندە كە سەركرەكانى پارتى دادوگەشەپيدان كە زۆرىنەى كورسيەكانى پەرلەمانى ھەيەۋ بەتەنيا حكومەتى ئىستاي توركيائى پىكھىناۋە، بەلەن دەدەن كە دريژە بە ھەنگاۋەكانى كراۋەنەۋە بە روى كىشەى كورددا بدەن، بەلام لە رووداۋىكى چاۋەرۋان كراۋدا رۆژى 11ى ئەم مانگە، واتە رۆژى 11-12-2009، دادگەى دەستورى توركيائى بريارى داخستنى پارتى كۆمەلگەى ديموكراتى دا. ئەۋ بريارە لە لايەن كوردستانيانەۋە رەتكرايەۋە، ھەرۋەھا ھاۋەھلويىستى ھىزە سىياسىيەكانى كوردستانى بەرھەمھىنا، لە لايەكى دىكەشەۋە كاردانەۋەى جۆراۋجۆرى لىكەوتەۋە، يان كىلى وتەبيژى ۋەزارەتى دەرەۋەى ئەمريكا داخبارى خۆى دەربرى و رايگەياندا بۆ ئەۋەى توركيائى بى بە سىستىمىكى ديموكراتى و خەلكەكەى لە دەربرىنى بۆچوون و رامانى خۆيان ئازاد بن، وا پيويست دەكات كە دريژە بە پرۆسەى گۆرانكارى بدات. سەرۋكى خولى ئىستاي يەكىتى ئەۋروپا رايگەياندا: ئەۋ بريارە زۆر ترسناكەۋە دەتوانىن ۋەك ليداننىك لە سىستىمى ديموكراسى لە توركيائى ھەلبىسەنگىنين و داۋاشى كرد كە گۆرانكارى بەسەر ياساى پارتە سىياسىيەكان لە توركيائى دابى. زۆربەى پارتە سىياسىيەكانى ئەۋروپا داخبارى و نىگەرانى خۆيان پيشانداۋ داۋايان لە توركيائى كرد كە چاۋ بە بريارەكە داخشىنىتەۋەۋە كىشەى نيوەخۆى قولتر نەكاتەۋە. راستىكەشى بەھۆى ئەۋ بريارەۋە كىشەۋە قەيرانەكانى توركيائى بەرەۋ قولبۋونەۋە دەرۋن، ئەگەر لى پاشگەز نەبنەۋە، لەۋانەيە رەۋتى سىياسى توركيائى بەرەۋ ئاقارنىكى دىكە برۋات و بۆ دواۋە بگەرپتەۋەۋە يەكىتى ئەۋروپا ھەرگىز دەرگەى بە روويدا ناكاتەۋە.

ئىمە پىماناۋايە كە چۆن سىياسەتى نكۆلىكرەن لە ناسنامەى نەتەۋەيى كورد لە لايەن توركانەۋە بە دريژايى سەدەى رابردوۋ نەيتوانى ھەستى نەتەۋەيى بسرپتەۋەۋە تىكۆشانى بزاقى رزگاربخوازى كورد لە بىن ببات، ھەرۋەھا چۆن بە داخستنى دەپ و ھەتەپ رى لە كاروانى رىكخراۋەيى كوردستانيان نەگىرا، ئىستا بەھەمان شىۋە بە داخستنى دەتەپە ميژوۋى تىكۆشانى رىكخراۋى كۆتايى نايەت. چۆن لە رابردوۋدا لە

ئاكامى سياسه تى رهگه زپه رستانه ي فه رمانره وايانى ئه نكارا، دهوله تى توركييا دوو چارى ده يان كيشه و گرفتى نيوه خو و ده ركه ي ببو وه، ئيستاش به چاره سه رنه كردنى پرسى كوردو به داخستنى پارتى جفاكى ديموكراتيك قه يرانىكى ديكه ديتته ئاراوه و گوشاره كانى نيوده وله تيش چروكارىگه رتر ده بنه وه.

هه ر ئيستاكه پاتى گه لى كو مارى به سه رو كايه تى ده نيز بايكال و بزووتنه وه ي نه ته وه په رستى به سه رو كايه تى باخچه لى به هو ي هه لو يسته كانيانه وه دژ به دو زى كورد، به ره و لاوا زى و هه لو ه شان وه ده رو ن، به وه هو يه وه سه دان ئه ندام و به هه زاران لايه نگرى ان له ده ستدا، ته نانه ت كاتيك سكرتيرى گشتى پارتى كو مارى له ليدوانى كدا سه باره ت به قر كردنى په كه كه، ره وايه تى به كوشتارى ده رسم دا كه سالى 1937 له لايه ن سوپا ي توركي او ه دژ به كوردانى عه له وى ئه نجام دراوه، ده يان به رپرس و هه زاران ئه ندامى كوردى عه له وى ئه و پارته هه لو يستيان وه رگرت و وا زيان له پارتى گه لى كو مارى هينا و لايه نگرى خو يان بو نه ته وه كه يان راگه ياندا.

كرانه وه به رووى كيشه ي كورد له توركييا كه ئيستا به پرؤسه ي كراوه نه وه به رووى ديموكراتى ناويديراكراوه، هه روه ها دژايه تى كردنى ئه و پرؤسه يه له لايه ن هه ردو و پارتى ئوپوزيسيون و بريارى داخستنى پارتى كو ماله گه ي ديموكرات **ده ته په** ده مانگه يه نيته ئه و راستيه ي كه دو زى كوردانى باكوورى كوردستان پيشكه و تنى گه وره ي به خو يه وه بينيوه، پارتى ده سته لاتدارى توركييا ده سته وه و هستان ماوه ته وه و ناچار بووه كه بو هيشتنه وه ي سنوورى ولاته كه ي بير له چاره سه ر كردنى ئه و كيشه يه بكا ته وه. هه روه ها هه لو يستى پاتى گه لى كو مارى و بزووتنه وه ي نه ته وه په رست و هه لو يست وه رگرتنى ئه ندامانى ئه و دوو هيزه دژ به پارته كانى خو يان ده مانگه يه نيته ئه و راستيه ي كه هه ستنى نه ته وه يى له باكوورى كوردستاندا له قوناغيكى گه شه كردو و دايه، ئيتر نه ته وه پاريزان خاوه نداريتى له دو زى ره واي نه ته وه كه يان ده كه ن و پشت له و هيزانه ده كه ن كه دژ به به رژه وه ندى نه ته وه ي كورد هه نكاو هه لده رنه وه. هه روه ها بريارى دادگه ي ده ستوورى توركييا بو داخستنى ده ته په پيمانده لى كه هيشتا ره گه زپه رستى له توركييا فه رانه وايه و كاربه ده ستانى ئه نكارا ناتوانن له گه ل ره وتى گورانكاريه كانى جيهان برؤن و راستيه كان په سند بكه ن.

ئيران وهك ولاتىكى به رفروانى ناوچه كه، كاريگه رى و پيگه ي تايبه تى هه يه، به لام هيشتا به كيشه ي نه ته وه كانى نيوه خو يه وه گيرؤديه، له و دواييانه دا 73 ئه ندام

پەرلەمانی ئىران لە نىوياندا نوينه‌رانی كوردی رۆژھەلاتی كوردستان، نامەيەكيان بۆ كاربەدەستانی بالای كۆماری ئىسلامی ئىران ناردو داوايان كرد كه خويندن و نوسين بە زمانی زگماك بخريته واری كرداريەو. لە نامەكەدا كە بۆ سەرکۆمارو گەورە بەرپرسیانی دیکەى كۆماری ئىسلامی ئىران ناردراوه، داواكراوه تا بەندی 15ی قانونی بنه‌رەتی ولات جيبه‌جی بکړی و رى به خويندن و په‌روه‌ده به‌زمانی دایک له قوئاغه‌کانی سەرھتایی، ناوھندی، ئامادھیی و زانکۆ بدری. ئەو پەرلەمانتارانە ئاماژەیان بە پەسەندکردنەوھى بەندی 15ی یاسای بنه‌رەتی داوہ كە لە دوایین دانیشتنی شورای ئىنقلابی فەرھەنگی ئەو ولاتەدا پەسندکراوہتەوہ.

ھەموومان دەزانين لە نيو سنوری ئىراندا جگە لە نەتەوھى فارس، نەتەوھى كورد، بەلوچ، تورک، عەرەب، تاتی، گیلەکی و مازندەرانى، ھەن ھەروھەھا ھەندیک لە لورەکان خۆيان بە كورد نازانن و ئازەریەکانیش خۆيان بە تورک نازانن، بەوپیویە ئەوانیش بە نەتەوھى جیا پیوانە دەکړين، زمانی ئەو نەتەوانەش لە ھەندیک ئوستاندا زمانی زۆرینەى دانیشتوانن و ناتوانرئ چاوپۆشیان لیبکړئ.

لەلایەکی دیکەوہ لە دواى پرۆسەى ھەلبژاردنى سەرکۆمارى ئىسلامى ئىران كە لە رى دەنگدانەوہ ھەلدەبژێردرئ، کیشەو گرتى گەورە لەنیوان ھەردوو بالی ریفۆرمخوازو پارێزگاریەکاندا سەرى ھەلداوہ، لە دواين ھەلبژاردن دا، مەحمودى ئەحمەدى نەژاد وەك پالیئوراوى بالی پارێزگاریەکان بە براوہ راگەيەندرا، بەلام تا ئىستاش زۆرینەى ریفۆرمخوازەکان ئەو سەرکەوتنەى پارێزگاریەکان پەسند ناکەن، بەوھۆیەشەوہ شارەکانى ئىران بە تايبەتیش تارانى پیتەخت چەندین جار نیکەرانى و پەشیوى بەخۆیەوہ بینوہ، تیکەھەلچوونى خویناوى لەنیوان خۆپیشاندەران و ھیزەکانى پۆلیس روویانداوہ. لە لایەکی دیکەشەوہ سزای لە سیدارەدان لەو ولاتەدا شیوہیەکی ترسانکی وەرگرتوہ، ئەوہش وایکردوہ كە ریکخراوہکانى مافی مرؤف و داكۆکیكار لە زیندانى سیاسىەکان دەنگى نارەزایەتیان دژ بە دەستەلاتدارانى كۆمارى ئىسلامى ئىران بەرزتر بکەنەوہ.

لەم دوايانەدا ریکخراوى لیئوردنى نیونەتەوھى لە راپۆرتیکدا باسى لە پیشلیکاریەکانى مافی مرؤف لە ئىراندا کردوہ، نووسیویەتى: پیشلیکاریەکان لە ماوہى 20 سالی رابردودا، خراپترین پیشلیکاربوون. ریکخراوہكە ئاماژەى بە ئەشکەنجە، دەستدریژی، كوشتن و بیسەوروشوین کردنى گیراوان کردوہ. لەو راپۆرتەدا ریکخراوہكە داوا لە ریبەرى كۆمارى ئىسلامى ئىران کردوہ، رى بە

پسپورانی بواړی مافی مروځی سهر به نه ته وه یه کگرتوه کان بدری، تا لیکولینه وه له دوځی مافی مروځ له ئیران بکری، به لام ویرای هه موو نه وانه شه وه هیشتا هه نگاوی کرده یی بو یه کلایی کردنه وه ی کیښه ی نه ته وه کان و خویندن به زمانی زگماکی هه لنه گیراوه ته وه، هیشتا رهوشی مافی مروځ باش نه کراوه، که چی حکومتی تاران بو گه یشتن به هیزی ناوکی کیبه رکی دهکات، به وهویه شه وه له لایه ن ئه مریکا و لاتانی نه وروپاوه هه ره شه ی لیده کری. بویه ئاسوی پیوه ندی داهاتووی له گه ل نه و لاتانه دا به بی یه کلایی کردنه وه ی دوسی چی که کی ناوکی له گه ل کومه لی نیوده وله تیدا نادیارو ناروشنه.

ولته یه کگرتوه کانی نه مریکا که به سهرسه ختترین دوژمنی خواسته کانی کوماری ئیسلامی ئیران کاری کردوه و کار دهکات، هه ز به به رفر او انبوونی درزه کانی نیوه خو ی دهسته لاتدارانی تاران دهکات، مه به ستیتی له ئاکامی خروشانی شه قامی رای گشتی نیوه خو به ئاوات و مه رامه کانی خو ی بگات، هه رچه نده لیره و له وی بو به چوکداهیتانی کوماری ئیسلامی ئیران باس له هه موو نه گه ره کان دهکات، به لام باوه ر ناکری له رهوشیکی ئاوه هادا بتوانی گورزی سه ربازی بوه شینتی، دهسته لاتدارانی تارانش په ی به و راستیه ده بن، بویه لیبر او انه تر پیداکری له سهر زور کردنی ویستگه ناوه کیه کان و به رده و امبوون له پیتاندنی یورانیم ده که ن و هه موو پیشنیاره کانی نیوه ده وله تی ره ته ده که نه وه. شانسی کوماری ئیسلامی ئیران له وه دایه که کومه لی نیوه ده وله تی هاو رپه تی ته واو له گه ل واشنتن ناکه ن، نایانه وی شه ریکی دیکه هه ل بگریسی، چونکه هیشتا برینه کانی شه ری نه فغانستان و عیراق ساریژ نه بوونه ته وه، هیشتا هیزه کانی ناتو له نه فغانستان و هیزه کانی نه مریکا له عیراق له ژیر هه ره شه دان و شیمانه ی نه وه ش ناکری له سالی داهاتووشدا ته رازووی شه ره که به قازانجی خو یان ته واو بکه ن.

ده وله تی سوریا که روژئاوای کوردستانی پیوه لکیتراوه، له به رده م گوشاره کانی نیوده وله تیدایه، له لایه که وه ولته بریار به دهسته کانی جیهان ده یانه وی له سهر میزی گفتوگ له گه ل ئیسرا ئیل دایینیشین و پرؤسه ی ناشتی روژه لاتی نا قینی پی به رفر او انتر بکه ن، له لایه کی دیکه شه وه ده یانه وی نا چاری بکه ن که بیر له چه کی ناوکی نه کاته وه و خه ونه کانی بو وده ده ستیه تانی نه و چه که بپو کی نیته وه، بو گه یشتن به و ئاواته شیان، هه ولده دن له ری کیښه ی مافی مروځ، کیښه ی نه بوونی

ئازادىيەكان و بيماف هيشتنه وهى كوردان شانزىمى به حكومه تى ديمه شق بكهن و به چۆكى دابھينن.

رۆژھەلاتى ناڤين به وه ناسراوه كه پر كيشه ترين و گرگرتووترين ناوچهى جيهانه، جگه له كيشهى نيوان عه رهب- ئيسرائيل، كيشهى كورد له گه ل ئه و چوار و لاتى كه كوردستانيان پيوه لكينراوه، كيشهى نيوه خوى و لاتى يه مهن، به تايبه تيش كيشهى نيوان باشوورو باكوورى ئه و و لاته له به رچاوانن و بيچاره سهر ماونه ته وه. ماوهى چهن مانگيكه شه ريكى خويناوى له نيوان چه كداره حوسيه كان و سوپاى يه مهن دريژهى هه يه. حكومه تى سه نعا ناكام ماوه ته وه، بويه ئيران و و لاتانى ديكه به ده ستتيوه ردان له كاروبارى نيوه خوى و لاته كهى تومه تبار ده كات، هه روه ها داواى هاوكارى و يارمه تيش له و لاتانى وه ك سعوديه و ميسرو ئه مريكا ده كات. حكومه تى سه نعا بۆ په رده پۆشكردنى كيشهى نيوان باشوورو باكوورى و لاته كهى، بزووتنه وهى حوسيه كان به ياخييون و ده ستى ده ره كى ده ناسينى، به وه تومه تبارى ده كات كه بزووتنه وه يه كى كونه پاريزو مه زه بهى و خيله كيه، له و سۆنگه يه وه هه ولده دات كه هاوسۆزى عه ره به سونه كان بۆ خوى مسۆگه ر بكات، له كرده وه شدا سوپاى عه ره بستانى سعودى راكيشاوه ته نيو شه ره كه وه.

به هۆى به شداربوونى سوپاى عه ره بستانى سعودى له ليدانى بزووتنه وهى حوسيه كان دهنگى ناره زايى له لايه ن كۆمارى ئيسلامى ئيران، حزبه شيعه كانى جيهانى عه ره بهى و ريكخراوه كانى داكۆكيكار له مافى مرؤف به رزبۆته وه. كاربه ده ستانى عه ره بستانى سعودى خويان له ژير گوشارى ده ره كيدا بينيوه ته وه، بويه واچاوه رپوان ده كرى كه سوپاى عه ره بستانى سعودى نه توانى دريژه به هيرش و په لاماره كانى خوى بدات. تيوه گلانى سوپاى عه ره بستانى سعودى له شه رى حوسيه كان ئه و راستيه ئاشكرا ده كات كه كيشه و مللانى ديكه له نيوان و لاتانى ناوچه كه دا هه ن و به شاراوه يى دريژه يان پيده درى. به تايبه تيش كيشهى نيوان كۆمارى ئيسلامى ئيران و هه ندك له و لاتانى كه نداوى فارس.

ئيمه پيمانوايه كه مللانى نيوه خوى يه مهن ره وشيكي ئالۆزى هيناوه ته ئاراوه، به حكومه تى ئيستا چاره سهر ناكرى، له وان هيه له دوا ويستگه دا به راپه رپنى جه ماوه رى كيشه كه يه كلابى بكرپته وه و حكومه تى عه لى عه بدوللا سالف بروخيندرى.

ولاتانى ئازهربايجان و ئه رمه نستان كه له باوه شى رۆژه لاتى ناڤين دان، كيشه و ناكۆكيكى قوليان له نيوان دا هه يه، ئه گه رى هه لگيرسانه وهى شه ر له سه ر ناوچهى

ناگورنۆقه ره باغ له ئارادايه، ئه گهر جاريكي ديكه شه ريكي له و جوره هه لگيرسيته وه، ولاتاني رۆژه لاتي نافين، ولاتاني يه كيتي ئه وروپا و جيهانيش به سهر دوو سه نگه ري جياواز دابه شده كاته وه، بۆيه ئيستا ولاته يه كگرتو وه كاني ئه مريكا كه هاوپه يمانيتي له گه ل نازه ربايجان و ئه رمه نستانا هه يه، هه ولده دات ري له گه و ره بوونه وه ي ناكوكيه كان بگري.

گورجستان كه ولاتيكي ديكه ي رۆژه لاتي نافينه له گه ل كيشه ي نيوه خۆدا رووبه روو بوته وه. سالي 1991 هه ري مي ئوسيتاي باشوور يه كلايه نه سه ره خۆي خۆي راگه ياند، به لام گورجستان داني پيانه نا، به وهۆيه وه ناكوكي و مملاني له نيوان دهوله تي گورجستان و دهسته لاتداراني هه ري مي ئوسيتاي باشوور قولتر بۆه. رۆژي هه وتي ئابي 2008 سوپاي گورجستان له په لاماريكي خافلگيرانه دا شاري چخينقالي پيته ختي هه ري مي ئوسيتاي باشووري داگيركرده وه، به لام دهوله تي روسيا به تووندي دژي ئه و هيرشه راوه ستا، به بيانۆي پاريزگار يكردن له روسه كاني هه ري مي ئوسيتاي باشوور، روسيا له شكر كيشي بۆ ناو هه ري مه كه كرد، شه ريكي خويناو ي هه لگيرسا. دواتر به هۆي گوشاري نيوده وله تيه وه ئاگر بر ي ليكرا. به هۆي ئه و شه ره وه دهوله تي روسيا سه ره به خۆي هه ردوو هه ري مي ئه پخازياو ئوسيتاي باشووري به فه رمي ناسي، به لينتي هاوكاري كرنيشي پيدان، هه رچه نده كه جگه له روسيا هيج ولاتيكي ديكه داني به سه ره به خۆي ئه پخازياو ئوسيتاي باشوور نه ناوه، به لام به وهۆيه وه مملاني و كيشه ي نيوانيان قولتر بوته وه.

هيرش و په لاماري سوپاي گورجستان بۆ سه ر هه ري مي ئوسيتاي باشوور، هه روه ها پشتيو اني كرندي روسيا له هه ري مي ئوسيتاي باشوور و ئه پخازيا رووداوي سه ر پي نين، ده كرى وهك وانه يه كي ميژوويي شرۆقه بكرين و چاويان ليني كرى، په سند نه كرندي ديفاكئوي هه ري مه جياوازه كان له لايه ن دهسته لاتداراني ناوه ندي ولاته فره هه ري مه كان شيمانه يه كي له سه ر پييه، ده بى ئيمه ي كوردستاني به هيندي وه ربگرين و فه رامۆشي نه كه ين، پيويسته به رده وام جه خت له سه ر يه كه ه لويستي و هاوه نكي نيوان هيزه كوردستانيه كان بكه ينه وه، له وانه يه دهسته لاتداراني به غداد رۆژيكي له رۆژان بۆ داگيركرده وه ي هه ري مي كوردستان بير له هيرش و له شكر كيشي بكه نه وه، بۆيه گه ره كه ليكدانه وه ي ورد بۆ ئه و ئه گه ره بكه ين و پلاني خۆپاري زي بۆ دابريژين. هه روه ها پشتيو اني كرندي روسيا له هه ردوو هه ري مي ئه پخازياو ئوسيتاي

باشووریش نمونەییەکی زیندووە دەتوانین لە داھاتوودا سوودی لێوەربگرین و پشتیوانی ھیزی دەرەکی لەبیر نەکەین.

لەلایەکی دیکەشەوہ جۆش و خرۆشی نیو ولاتانی رۆژھەلاتی ناھین بەرەو ئاقاریکی چاوەرواننەکراو ریی گرتووە، لە داھاتوویکی نزیکدا خۆیا دەبن، ئەگەری بەھیز ئەوہیە کہ رژیمة دیکتاتۆرو داسەپاوەکان لەبەرانبەر رق و رابوونی جەماوەر خۆیان نەگرن و ھەلئەکین، بەھۆیەوہ زۆر گرنگە کہ بزاشی رزگاربخوازی گەلی کوردستان ھەر لە ئیستاوہ ئامادەکاری بۆ گۆرانکاریە چاوەروانکراوہ بکات و پێوانەیان بۆ بکات.

رەوشی باشووری کوردستان

لە دوای دووھمین کۆنگرەیی حزبمانەوہ کہ لە رۆژانی 14 و 15ی تشرینی یەکەمی ساڵی 2004 لە شاری سلیمانی، پیکھینرا، تا ئیستا گۆرانکاری گەورە لە گۆرەپانی سیاسی باشووری کوردستاندا روویانداوہ، ئەمەش وادەخوایێ کہ ئاماژەیان پێدەین، شرۆڤەیان بکەین و لیکیان بەدینەوہ، لە کلاورۆژنەیی گۆران و رووداوەکانی رابردووەوہ بەرنامەریژی بۆ کارو چالاکییەکانی داھاتوومان بکەین.

ھەموومان لەبیرمانە کہ ھەلبژاردنی ئەنجومەنی نوینەرانی عێراق لە 31ی کانوونی دووھمی 2005 بەرپۆھچوو، ھاوکات ریفراندۆمیکی نافەرمی شان بەشانی ئەو ھەلبژاردنە بەمەبەستی راوەرگرتن لەسەر دیاریکردنی چارەنووس لە باشووری کوردستان بەرپۆھچوو، خۆشەختانە زیاتر لە 97% خەلکی کوردستان دەنگیان بۆ سەر بەخۆیی دا، بەلام بەھۆی نەبوونی یەکگوتاری سیاسی، بەھۆی تەنگژەو ئالۆزی و ناتەبایی و ململانێی نیوہخۆوہ، بەھۆی گوشارە دەرەکیەکان و نەبوونی خۆیندەوہییەکی راستبێنانەیی ھاوکیشە سیاسیە نیوہوڵەتیەکانەوہ، سوودی لێوەرنەگیراو خەویندرا، بە دلنایییەوہ دەلین: ئەگەر وەکو پێویست رەفتار لەگەڵ ئاکامی ئەو راپرسیەدا بکرا، ئەمڕۆ باشووری کوردستان لە رەوش و قۆناغیکی گەلیک جیاوازتردا دەبوو، بەلام بەھۆی ئەو راپرسیەوہ بۆ ھەموولایەک ئاشکرا بوو کہ کوردستانیان پێداگری لەسەر رزگاری و سەر بەخۆیی نیشتمانەکیان دەکەن، راستوێژانە مەیل و خواستی پیکھینانی دەوڵەتی سەر بەخۆیان لە ناخاندان ھەلگرتووە. دوای رووخانی رژیمی بەعس، سیستەمی بەرپۆھبردن لە عێراق بە ریککەوتنی نوینەرانی پیکھاتەکان بریاری لەسەر درا، ھەر وہا بەبەشداری نوینەرانی کوردستان

رەشەنۆسى دەستورویکی ھەمیشەیی بۆ عێراق گەلالە کرا، لە راپرسیدا دەنگی لەسەردرا. لەو دەستورەدا فیدرالی بۆ ھەریمی کوردستان سەلمیندراوە، واتە دیفاکتۆی ھەریمی کوردستان پەسند کراوە. ئەزمونی ھەریمی کوردستان لە ئاکامی یەکانگیربوونی ھەردوو فاکتەری ناوخوازی و دەرەکی، ئاویتەبوونی بەرژەوئەندەکانی کوردستانی و ولاتانی بریاربەدەست و زلھیز ھاتوتەبوون و لەسەر پێی خوازی راوەستاوە، پاراستنی ئەو ئەزمونەیی کە بەرھەمی خۆینی شەھیدان، قوربانیانی گەل و شەونخوونی خەلکەکەییەتی بەیەکھەلوئێستی و ھاوخوازی ھەموو ریکخراوو ھیزە سیاسییەکانی کوردستان و یەکیی ریزەکانی گەل دابین و مسۆگەر دەبێ، بۆیە ئێمە لە حزبی رزگاری کوردستاندا پشتیوانی تەواو لە فیدرالیز ھەریمی کوردستان دەکەین و بەھەموو ھیزیکمانەوہ داکۆکی و پارێزگاری لێدەکەین، بەھەنگاویکی ئەرینی و راستینی دەبین بۆ گەیشتن بە رزگاری و سەربەخۆیی یەکجارەکی.

ھەقلانی ھیژا! ھەرۆک لە بیرتانە، دواي ھەلبژاردنی سالی 2005 کوردستانیان چاوەروانی جیبەجیکردنی ماددە 140یان دەکرد، پێیانابوو لە کات و وادە یاریکراوی خۆیدا جیبەجی دەکری و کیشەیی کەرکوک و ناوچە دابراوەکان یەکلایی دەبیتەوہ، بەلام ئێمە لەحزبی رزگاری کوردستاندا پێمانابووہ و پێمانوایە کە دەوڵەتی عێراق بەو پیکھاتەو سنوورەیی ئیستایەوہ بە ئسانی دیموکراتیزە ناکری، لە داھاتوویکی نزیکیشدا درخت و چەکەرەکانی رەگەزپەرستی و دەمارگیری تیدا ھەلناکیشری، ھەرۆھا پێشمانابووہ کە دیموکراسی بە شیوازی سەرمایەدارانە لە توانای دانێ کە کیشەیی نەتەوہیی نیشتمانە بەیەکەوہ لکینراوەکان چارەسەر بکات، لەو سۆنگەییەوہ ھەر لەیەکەمین رۆژەوہ رمانگەیاندا کە باسکردن لە ماددە 140، یاریکی دیکە خاپاندنەو لەلایەن دەستەلاتدارانی نەتەوہیی سەردەستەوہوہ جۆشەدەری، دوايي دەستی دەستی پی دەکری، ئاکام دوور دەخړیتەوہ و بە فەرماۆشی دەسپێردری. زۆر جارانی ئەو رمانەیی خۆمان لە رۆژەقی ھەفتەنامەیی رۆژی گەل و لە چەندین کۆرۆ سیمینارو لیدوانی دیکەدا دووپات کردۆتەوہ. ئەوئ رۆژی لەسەر ئەو بۆچوون و رمانانە گەلیک ناوہندو لایەن دژایەتیان کردین، ئێمە دەمانگوت: {رازای بوون بەوہی کە کەرکوک و ناوچە دابراوو دیمۆگرافیا گۆرداوەکان بخړیتە ناو مادە 58 ی یاسای کاتیەوہ ھەلەیکی میژووہی} دوايیش کە لە ماددە 140 دەستوری ھەمیشەیی عێراق نووسرایەوہ، رمانگەیاندا: {ماددە 140 بۆ چاوبەستەکی نووسراوە، ناکام دەمینیتەوہو جیبەجی ناکری، رۆیشتنە

له سەر هه‌له‌ی میژوویی و ئاکامیکی خراپی لێده‌که‌وێته‌وه‌ { به‌لام دیتران پێیانابوو، 140 مادده‌یه‌کی ده‌ستووریه، خۆگنخاندنی تیدا ناکرێ و له کاتی دیاریکراوی خۆیدا جێبه‌جێ ده‌کرێ!

ئه‌گه‌ر به‌پێی ماده‌ی 140ی ده‌ستوری هه‌میشه‌یی عێراق بوایه، ده‌بوو تا کۆتایی ساڵی 2007 هه‌نگاوه‌کانی ئاساییکردنه‌وه، ئامارکردنه‌وه‌ی سه‌رژمێری گشتی و ریفراڤۆم له‌که‌رکوک و ناوچه جێناکۆکه‌کاندا به‌رپۆه‌بچووبا، له‌و رێگه‌یه‌شه‌وه‌ خه‌لکی ئه‌و ناوچانه بریاریان له‌سه‌ر گه‌رانه‌وه‌یان بۆ سه‌ر هه‌ریمی کوردستان یان مانه‌وه‌یان له‌ چوارچۆیه‌ی ده‌سه‌لاتی ناوه‌ندیدا بدابوایه، ئاکام دوا‌ی درێژکردنه‌وه‌ی یه‌ک لایه‌نه‌ی ماوه‌ی ماده‌ی 140 بۆ شه‌ش مانگی دیکه‌ له‌لایه‌ن په‌رله‌مانی کوردستان، دواتر سپاردنی به‌ رێکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌کگرتووه‌کان، ئیستا ده‌بینین چاره‌نووسی ئه‌و ماده‌یه‌ له‌ نیوان مان و نه‌ماندا راگیراوه.

پاش ئه‌وه‌ی ماده‌ی 140 له کاتی درێژکراوه‌شیدا جێبه‌جێ نه‌کراو به‌ فه‌رامۆشی سپێردرا، هه‌روه‌ها بۆ ئه‌وه‌ی جاریکی دیکه‌ باس له‌و ماده‌یه‌ نه‌کریته‌وه، لایه‌نه‌ عه‌ره‌بیه‌کان یاری دیکه‌یان هێنایه‌ گۆرێ، له‌و رێگه‌یه‌شه‌وه‌ خه‌لکی کوردستانیان دووچاری کێشه‌و گرفتێ لابه‌لا کرده‌وه. دواتر له‌ ساڵی 2008 دا حکومه‌تی نوری مالکی زۆر راشکاوانه‌ گوشاره‌کانی خۆی به‌مه‌به‌ستی بیکاریگه‌کردنی کورد له‌ ناوچه جێناکۆکه‌کاندا ده‌ست پێکرد، به‌و هۆیه‌شه‌وه‌ ململانیی ئاشکرا له‌نیوان حکومه‌تی ناوه‌ندو حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستاندا سه‌ریه‌له‌دا که‌ تا ئیستاش دانه‌مرکاوه‌ته‌وه.

رووداوه‌کانی پێنج ساڵی رابردوو، واته‌ له‌ دوا‌ی پیکه‌یتانی دووه‌مین کۆنگره‌ی حزبی رزگاریه‌وه‌ تا ئه‌مڕۆ، ئه‌و راستیه‌یان دووپات کردۆته‌وه‌ که‌ هه‌ر کێ له‌ ناوه‌ندا فه‌رمانه‌وه‌و بالاده‌ست بێ، هه‌ولی بێمافکردنی کوردستانیان ده‌دات. مانۆری ته‌مموزی 2008 سه‌باره‌ت به‌ که‌رکوک له‌ یاسای هه‌لبژاردنه‌ هه‌ریمیه‌کان، مانۆری به‌رپۆه‌بردنی سه‌ربازی له‌ خانه‌قین و وتاره‌ ئاگریناویه‌کانی نوری مالکی بۆ به‌هێزکردنه‌وه‌ی ناوه‌ندو هه‌موارکردنه‌وه‌ی ده‌ستوور، چه‌ند نمونه‌یه‌کی ئاشکران، هه‌روه‌ها له‌ دوا‌ی ئه‌یلولی ساڵی 2008 یشه‌وه‌، نوری مالکی سه‌رۆکۆه‌زیرانی عێراق ناوچه جێناکۆکه‌کانی کرده‌ ئامانجی سه‌ره‌کی خۆی، شولی لێهه‌لکێشا و راشکاوانه‌تر که‌وته‌ دژایه‌تیکردنی خواستی کوردستانیان. ئیدی حکومه‌تی به‌غداد هه‌نگاوه‌کانی خۆی بۆ بیکاریگه‌کردنی کورد له‌ ناوچه جێناکۆکه‌کاندا چڕکرده‌وه، له‌ کۆتایی ساڵی 2008 دا لیوای 12ی سوپای عێراقی له‌ که‌رکوک جێگیرکرد، بانگه‌شه‌ی نایاسایی

بوونی بۆندە نەوتیەکانی بەرزتر کردەوه، راشکاوانە داوای کرد که هیژی پیشمەرگه بۆ هیلی شین یان سهوز، واته بۆ شوینی بهر له رووخانی رژیم بکشیتتهوه، دواتریش له کردهوهدا پهکی ئەو پینج کۆمیتەیهی خست که بۆ گفتوگۆکردن دەربارەهی پرسى ناوچه جیناکۆکهکان، بەشداریکردنی دەستەلات، چاکسازی دەستووری، ئاسایش و پیشمەرگه، سیاسەتی دەرەوهو ئابووری و نەوت و گازەوه پیکهینرابوون.

دوای سەرکەوتنی لیستی حەدبا له هەلبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگای نەینەواودا، نیازو رەفتاری عەرەبه دەمارگیرەکان خۆیا بۆوه، سەلمیندراپهوه که ئەوان دەست له زەوتکردنی مافی کوردستانیان هەلناگرن و واز له دژایەتیکردنی خواستی کوردستانیان ناهینن. هەرۆهە لیدوانەکانی ئوسامە نوجەیفی، ئەحمەد ئەبو ریشە، سالح موتلهگ و هاوشیۆهکانیان باشتترین بەلگەن که هەرکاتی دەستەلاتیان هەبی درێژە بەچەوساندنەوهی نەتەوهکانی دیکە دەدن و ستم و زۆرداری درێژە پێدەدەنەوه. ئیستا بۆ هەمووان خۆیا بووه که زۆربەهی عەرەبهکان بەبی له بەرچاوگرتنی مهیل و رامانی سیاسیان ریگری له گەڕانەوهی کەرکوک و ناوچه دابراوهکان بۆ سەر هەریمی کوردستان دەکن، عیراق بەبەشیک له نیشتمانی عەرەب دەزانن، زۆر سەرسەختانەش دژایەتی هەریمی کوردستان بە دەستەلاتی ئیستایشیهوه دەکن و ئەوهندەش بە کوردستانیان رهوا نابینن.

بۆ تێپەراندنی ئەو رهوشه، بۆ مسۆگەرکردنی مافه نەتەوهیی و رهواکانی کوردستانیان، بۆ گێڕانەوهی ناوچه بەزۆر دابراوهکان و دیمۆگرافیا شیۆیندراوهکان، پیویستە هیژه کوردستانیەکان، بەتایبەتیش حکومەتی هەریمی کوردستان شیلگیڕانەو لیبیراوانەتر تیبکۆشی، ئەگەر حکومەتی ناوهند هەرۆک ئیستا ریگری له بەرپۆهبردنی ریفراوندۆم دا بکات، زۆر گرنگه که کوردستانیانی ئەو ناوچانە بۆ ریپۆوان و خۆپیشاندان هان بدرین و پشتیوانیان لیبکری، دەبی هیژی پیشمەرگهی کوردستان بۆ پارێزگاریکردنی تهواو له دانیشتوانی ئەو ناوچانەدا پرچەک و ئاماده بکری، چونکه رووداوهکانی پینج سالی رابردوو وهک زهنگی مەترسی هۆشداري پیداوین و تیبگه یاندووین که هیچ ئەلتەرناتیفیک سوودی نیه، هیژه دەمارگیرەکانیش سەرسەختانە پیداکری له سەر بەعەرەبکردنی ناوچه دابراوهکان دەکن، بەناچارپهوه تخوبی نیوان هیژی پیشمەرگه و سوپای بەعس، واته سنووری نیوان هەریم و حکومەتی بەعس بهر له سالی 2003 دەسەلمینن و دەنا هەر شتیکی دیکه رەت دەکنەوه.

حزبی رزگاری کوردستان زۆر دەمیکە بۆ یەکلایی کردنەوهی کیشەیی باشووری کوردستان لەگەڵ عێراق دروشمی بەرپۆهبردنی ریفراندۆمی بەرزکردۆتەوه و خەباتی بۆ دەکات، بەلام هەرگیز لەگەڵ ئەوهدا نەبووه که لەسەر کوردستانییوون یان عێراقییوونی کەرکوک و ناوچه دابراوهکاندا ریفراندۆم بکری.

ئەگەر لە پێوهند بە کیشەیی نەوت و گاز چاو بە لیدوانەکانی بەرپرسیانی عێراق بخشینینەوه، دەبینین که حکومەتی بەغداد بەلێنی خۆی بردهسەر و ئەو بۆندانەیی که حکومەتی هەریم لەگەڵ کۆمپانیای DNO دی ئین ئۆی نۆرویزی، ئاداکی پیترولیۆم و جەنەرال ئینتیرژی واژۆی کردبوون، پەسند نەکردو دانی پیدانەنان، بەلام هەناردەکردنی نەوتی ئەو کیلگەنەیی که لە ژیر دەستەلاتی هەریمی کوردستاندان ئەگەرچی لەرێی بۆریەکانی ژیر دەستەلاتی حکومەتی ناوەندیشەوه دەبن، بەسەرکەوتن بۆ حکومەتی هەریم لیکدراوەوه، بەتایبەتیش کاتی که لە 1 حوزەیرانی 2009 حکومەتی ناوەند رازی بوو نەوتی دوو بیری کوردستان رهوانەیی دەرەوه بکری. پێشتر حکومەتی بەغداد سەرسەختانە رێگری لە هەناردەکردنی نەوتی ئەو کیلگەنەدا دەکرد. ئیستا واپیشینی دەکری که لە کۆتایی سالی 2010 دا رۆژانە 450 هەزار بەرمیل رهوانەیی دەرەوه بکری، لە سالی 2014یش رۆژانە بۆ یەک ملیۆن بەرمیل بەرز بکریتهوه. بەپێی ئەو ریککەوتننامەییە داھاتی فرۆشتنی نەوتی کوردستان بۆ سەر سەندوقی گەشەپیدانی عێراق دەچی. هەرچەندە زۆریک پیمانویە که هەناردەکردنی نەوتی بیریەکانی ژیر دەستەلاتی هەریمی کوردستان راستەوخۆ لە قازانجی کوردانی، بەلام ئیمە پیمانویە که کوردستانیانی مافی خۆیانە دلیان بەو ریککەوتنەیی نیوان هەولێرو بەغداد خۆش بی، چونکە ئیتر هەریمی کوردستان راستەوخۆ بەشداری لە بودجەیی تیکراییی عێراقدا دەکات و ریزەیی 17% بۆ خۆی مسۆگەر دەکات، هەرۆهە هەناردەکردنی نەوت هەنگاوی گەشتن بە ئامانجە دوورەکان بۆ راکیشانی سەرنجی نیودەولەتی بەرەو نەوت و گازی کوردستان کورتر دەکاتەوه. بەوهۆیەشەوه داھاتووی کوردستان مسۆگەر و گەرنەنتی تر دەبی، لە روانگەیی بەرژەوهندیەوه ولاتانی جیهان بۆ لای هەریمی کوردستان بادهنەوه و پشتیوانی لیدەکن، هەرۆهە ئیدی تورکیا و ولاتانی ئەوروپاش بە هاسانی پشتی تیناکەن و دەسبەرداری نابن و پێوهندیەکانی خۆیان گەشە پیدەدن و قولتری دەکەنەوه.

هه‌قالانی هیژا! لاتان شاراوهدنیه که له یه‌که‌مین په‌رله‌مانی هه‌لبژێردراوی عیراقدی له کۆی 275 کورسی، کوردستان 75 کورسی هه‌بوو، له دووه‌مین په‌رله‌مانی هه‌لبژێردراویشدا بۆ 58 کورسی دابه‌زی، ئیستا که ژماره‌ی کورسیه‌کانی په‌رله‌مانی عیراق بۆ 325 کورسی به‌رزکراوه‌ته‌وه، ده‌بین ژماره‌ی کورسیه‌کانی هه‌رسی پارێزگاکه‌ی ژێر ده‌سته‌لاتی حکومه‌تی هه‌ریم ناگاته 45 کورسی، ئەمه‌ش به واتایه‌یه که رێژه‌ی 17% دابه‌زیوه بۆ رێژه‌ی 14%، ئەگه‌ر واشپروات ئەوه له نیو په‌رله‌مانی داها‌تووی عیراقدی هه‌ولده‌ریت بودجه‌ی هه‌ریمی کوردستان بۆ رێژه‌ی 14% که‌مبکریته‌وه. هه‌رچه‌نده که عیراقی نوێ له‌سه‌ر بنه‌مای ریککه‌وتن (ئیتفاق) ی نیوان پیکه‌ته‌کان دامه‌زراوه‌ته‌وه، له پیکه‌تیانی کابینه‌کانی دوا‌ی رووخانی رژیمی به‌عس ئەو سیسته‌مه کاری پیکراوه، به‌لام ئایا چ گه‌ره‌نتی و زه‌مانه‌تیک هه‌یه تا له داها‌تووشدا هه‌مان سیسته‌م درێژه‌ی پێددری؟!

هه‌ر له‌و بره‌گه‌یه‌دا ده‌بی ئاماژه به‌وه بکه‌ین که له دوا‌ی دووه‌مین کۆنگره‌ی حزبمانه‌وه تا ئیستا دووجار هه‌لبژاردنی په‌رله‌مان له هه‌ریمی کوردستاندا به‌ریوه‌چوه، جارێکیان له 31ی کانوونی دووه‌می سا‌لی 2005 و ئەوی دیکه‌شیان له 25ی ته‌مموزی 2009. له ئاکامی هه‌لبژاردنی سا‌لی 2005 کابینه‌ی پینجه‌م پیکه‌تی‌راو هه‌ردوو ئیداره‌که‌ی هه‌ولێر و سلیمانی دوا‌ی له‌توون و دابرا‌نیکی چهند سا‌له‌ تیکه‌ل کرانه‌وه، وێرای ئەوه‌ی که چهند وه‌زاره‌تیک به‌دوانه‌یی مانه‌وه‌و ژماره‌ی وه‌زاره‌ته‌خانه‌کان سه‌رسوره‌ینه‌ر بوون، به‌لام دیسانیشه‌وه بۆ ئاساییکردنه‌وه‌ی ره‌وشی باشووری کوردستان هه‌نگاوێکی ئه‌ریتی و پێویست بوو. هه‌ر له‌ری ئەو کابینه‌یه‌شه‌وه هه‌نگاوی به‌ دامه‌زراوه‌بیکردن ده‌ستی پیکرد و به‌کرده‌وه‌ش پرۆژه خزمه‌تگوزاریه‌کان به‌رفراوانتر کرانه‌وه. له ئاکامی هه‌لبژاردنی 25ی ته‌مموزی ئەمه‌سا‌لیش، کابینه‌ی شه‌شه‌م پیکه‌تی‌راوه‌و به‌لینی داوه درێژه به‌ پرۆژه خزمه‌تگوزاریه‌کان بدات، به‌لام وێرای هه‌موو ئەوانه‌شه‌وه هیشتا باشووری کوردستان له نیو ته‌نگژه‌و قه‌یرانی جۆراجۆردا ده‌تلیته‌وه، هیشتا کیشه‌ی کاره‌با به‌یه‌کجاره‌کی چاره‌سه‌ر نه‌کراوه، رێگه‌وبانه‌کان به‌ ته‌واوی ئاورپان لینه‌دراوه‌ته‌وه‌و نوژن نه‌کراونه‌ته‌وه، قه‌یرانی نیشه‌ته‌جیبوون هه‌ره‌شه‌یه‌کی ئاشکرایه، کیشه‌و گه‌رفته‌کانی لاوان به‌رچاوان و هه‌نگاوی پێویستیان بۆ هه‌لنه‌گیراوه‌ته‌وه، هیشتا شاره‌کان پراوپه‌رن له باره‌گای چه‌کداری حزبه‌کان، شه‌قام و کۆلانی گه‌ره‌که‌کان سیمای ئۆردوگه‌ی سه‌ربازیان لێ نه‌ته‌کینه‌دراوه، کۆسپ و به‌ر به‌ست و تاسه‌ی

جۆراوجۆر شه قامه گشتیه کانیان هه راسان کردوون، زۆرینه ی ئه و گوندو ئاویانیه ی که سوپای به عس له هه شتاکانی سه ده ی رابردوودا خاپوری کردبوون، هیشتا بیخاوه ن ماونه ته وه و وه کو پیویست ئاوه دان نه کراونه ته وه و له پرۆژه ی خزمه تگوزاری بیبه شن، جووتیارانی کوردستان خویان بی پشت و په نا ده بینن و هه ندیکیان گله یی ئه وه ده که ن که زه وه کانیان لیداگیرکراوه ته وه و دیتران باخ و قیللاو کارگیان له سه ردا دروست کردون. هیشتا دامه زانندن له فه رمانگه کانی ده ولّه تدا بو ئه ندامانی حزبه ده سه ته لاتداره کان پاوان و قوړخ کراون و دیترانیان لی بیبه ش ده کرین، هیشتا ته زکیه و پالپشتی حزبی مه رچی یه که م و سه ره کیه بو دامه زران له دامه زراوه کانی حکومه تی هه ریما، هیشتا ژنانی کوردستان له ره وشیکی ناله باردان و تووندوتیژی به رانه ریان پیرو ده کری، هیشتا یاسا و ریسیای روژنامه وانی و ره فتارکردن له گه ل میدیا و که ناله کانی راگه یانندن و روژنامه واناندا وه کو پیویست نیه. ویرای هه موو ئه وانه شه وه باری ئاسایش و هیمنایه تی له باشووری کوردستاندا به هه ول و کوششی شه وانه روژی هیزه کانی ناوه خو جیگیرو ئارامه، له گه ل پاریزگا کانی عیراق به راورد نا کری، ئه مه ش هیواو ئومیدی به داها توو روشنتر کردۆته وه و بازارو شاره کانی به ره و بوژانه وه برده و. سه رباری ئه وه ی کوردستان بوژانه وه ی به خویه وه بینیه، به لام چینیکی سه رمایه دارو ده ولّه مه ند جیگیربوونه و ده ستیان به سه ر بازاردا گرتوه، به وه ویه شه وه چینی هه ژارو ده ولّه مه ند زور له یه کتر دوور که و توونه ته وه، ناته بایی سه ری هه لداوه، نابه رابه ری و بیدادی بره وی پیدراوه، بو نزیک کردنه وه ی دووری نیوان ئه و دوو چینه، ده بی بیمه ی بیکاری و بیمه ی کومه لایه تی و له شساعی بو هه ژاران و که مه درامه تان دابین بکرین، هه روه ها باجی سه ره وژوو له سه ر داها تی ده ولّه مه ندو سه رمایه داران دابنری.

رهوشی نیوه خوی حزب

له دوا ی دووه مین کۆنگره وه تا ئه مپو، رهوشی حزب پیچاوپیچی زوری به خویه وه بینیه. سه ره تا هه نگاوی باش هه لگیرانه وه، بواره کانی ریگخستن، راگه یانندن، پیوه ندی و دارایی گه شه یان به خویه وه بینی، له هه لبژاردنی په رله مانی کوردستان که له 31 ی کانوونی دووه می 2005 به ریوه چوو، حزمان له ته ک حزبی زحمه تکیشانی کوردستاندا به شدار ی له لیستی زحمه تکیشان و سه ره به خوکاندا کرد، لیسته که توانی نزیکه ی 21 هه زار ده نگ وه ده سه ته بیینی، به وه ویه شه وه ئه ندامیکی

حزبی زهحمه تکیشانی کوردستان به نوینه‌ری لیسته که گه‌یشته په‌رله‌مان. هه‌رچه‌نده ئیمه له حزبی رزگاری کوردستاندا خۆبه‌خشانه به‌شداریمان له‌و لیسته‌دا کرد، به‌لام به‌وه‌یوایه‌بووین که کارو چالاکی هاوبه‌ش و هه‌نگاوی دیکه‌ی به‌دواوه‌ بی، مخابن دوا‌یی هه‌لپه‌سی‌ردراو ساردبوونه‌وه‌ی لیکه‌وته‌وه. پاشان به‌مه‌به‌ستی کۆکردنه‌وه‌ی هیزه‌هاو‌رامانه‌کان له‌چه‌تریکی هاوبه‌شدا حزبی رزگاری کوردستان به‌شدار‌ی چالا‌کانه‌ی له‌دامه‌زاندنی به‌ره‌ی گۆران‌دا کرد. به‌ره‌ی گۆران‌ روژی 10-10-2006 له‌لایه‌ن حزبی رزگاری، حزبی دیموکراسی‌خوازان، پارتی چاره‌سه‌ری دیموکراتی و ده‌سته‌یه‌ک که‌سایه‌تی سه‌ربه‌خۆ راگه‌یندرا، وه‌ک به‌ره‌یه‌کی ئۆپۆزیسیۆنی ئیجابی خۆی ناساندو به‌باشی و به‌رفراوانی ده‌نگی دایه‌وه، چوار مانگی یه‌که‌م هه‌نگاوی باش هه‌لینرایه‌وه‌و به‌بی‌گرفت به‌ره‌وپیشه‌وه‌چوو، به‌لام دواتر به‌هۆی هۆکارگه‌لیکی نیوه‌خۆی ئه‌و‌حزبان‌ه‌ی که به‌ره‌یان پیکه‌یتابوو، هه‌روه‌ها به‌هۆی گوشاره‌کانی دیترا‌نه‌وه‌ درزی تیکه‌وت، له‌حوزه‌یرانی 2007 دا پارتی چاره‌سه‌ری دیموکراتی کوردستان کشایه‌وه‌و وازی له‌به‌ره‌ی گۆران‌ه‌ینا، دواتر حزبی دیموکراسی‌خوازان کیشه‌ی تیکه‌وت و بۆ دوو‌بالی بزووتنه‌وه‌ی دیموکراسی‌خوازان هاو‌یربوو. له‌15ی ئابی 2007 پلینیۆمی ریک‌خستنه‌کانی رزگاری له‌شاری سلیمانی به‌رپۆه‌چوو، پلینیۆم بریاریدا که‌حزبان‌له‌چوارچێوه‌ی به‌ره‌ی گۆران‌دا درێژه‌به‌ ئۆپۆزیسیۆن‌بوونی خۆی بدات و رۆلی ئۆپۆزیسیۆنیکی ئه‌رینی و ئیجابی کایه‌بکات، به‌لام مخابن‌له‌ئیلولی 2007 له‌سه‌ر پینداگریمان‌له‌به‌ره‌ی گۆران‌دا، گرفتی دارایی بۆ حزبی رزگاری هاته‌ئاراوه‌، سه‌ره‌نجام‌له‌تشرینی دووه‌می 2008 گرفته‌که‌قوتلترکرایه‌وه‌، بۆیه‌سه‌رکردایه‌تی حزب‌برپاری‌دا که‌هه‌نگاوی خۆبژێوانه‌هه‌لبگریته‌وه‌و له‌بواری داراییدا کاره‌کانی خۆی به‌رته‌سک‌بکاته‌وه‌، هه‌رله‌ژێر کاریگه‌ری ئه‌و ره‌وشه‌داو له‌حوزه‌یرانی 2008 هاو‌یربوون‌ریزه‌کانی حزبی رزگاری کوردستانیشی گرت‌ه‌وه‌. ئه‌وه‌ش رووداو‌یه‌کی ناخۆش و نه‌ویستراو‌بوو، زیانی زۆری له‌حزب‌دا، به‌لام دوا‌ی یازده‌مانگ‌له‌هاو‌یربوون، په‌رۆشی بۆ حزبی رزگاری هه‌مووانی له‌گه‌ل‌یه‌کتردا‌ناشت‌کرده‌وه‌، ئه‌و هه‌نگاوه‌دۆست و ئه‌ندام و لایه‌نگرانی رزگاری دلخۆش‌کرد.

حزبمان هه‌ولیداوه‌که‌له‌کاروانی تیکۆشانی شارستانیدا وه‌دوا‌نه‌که‌وی، هه‌ربۆیه‌بۆ هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستان حزبمان له‌گه‌ل‌شه‌ش‌لایه‌نی دیکه‌دا به‌شدار‌ی له‌پیکه‌ینانی لیستی ئازادی و عه‌داله‌تی کۆمه‌لایه‌تیدا کرد، دواتر به‌لیستی چه‌په‌کانی

کوردستان ناسرا، مخابن رۆژی 2009-7-25 که هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستان به‌پێوه‌چوو، له‌بەر هەر هۆکارێک بووبی، ئەو لیسته‌ده‌نگی که‌می به‌ده‌سته‌پێنا، ئاکامی هه‌لبژاردن هه‌لوێسته‌ی پێکردین و ناچاری کردین که چاو به‌خۆماندا بخشینینه‌وه، بۆیه‌ وا ده‌خوایێ که له‌برگه‌یه‌کی ئەم کۆنگره‌یه‌دا به‌ درێژی و به‌ هه‌مانه‌ قسه‌ی له‌سه‌ر بکه‌ین.

ئەگەر له‌م مه‌کوێه‌دا باس له‌ بواره‌کانی راگه‌یاندن و رێکخستنی حزبی رزگاریی کوردستاندا بکه‌ین، ده‌بینین وێرایی که‌می بودجه، وێرایی ده‌یان کۆسپ و ته‌گه‌ره هه‌شتا پێشکه‌وتنیان به‌ خۆیان‌وه‌ بینیوه. هه‌فته‌نامه‌ی رۆژی گه‌ل و ماله‌په‌ری رزگاری که‌ دوو زمانه‌ی رزگارین بێ پسانه‌وه‌ درێژه‌یان پێدراوه، له‌ کاتی هه‌بوونی کێشه‌و هاوێربوونیشدا نه‌وه‌ستان. هه‌روه‌ها رێکخستنه‌کانی حزبی له‌ دوای دوو‌هه‌مین کۆنگره‌وه‌ تا ئێستا گه‌شه‌و پێشکه‌وتنی زۆریان به‌ خۆیه‌وه‌ بینیوه، ئەمه‌ش مایه‌ی دلخۆشی هه‌مووانه. له‌و پێوه‌نده‌دا به‌ پێویستی ده‌زانین که سوپاسی هه‌موو ئەندامانی مه‌کته‌بی راگه‌یاندن بکه‌ین که به‌رده‌وامیان به‌ هه‌فته‌نامه‌ی رۆژی گه‌ل و ماله‌په‌ری رزگاری داوه، هه‌روه‌ها ده‌بێ سوپاسی هه‌موو ئەو کادرو هه‌قالانه‌ بکه‌ین که چالاکانه‌ تیکۆشاون و توانیویانه‌ بکه‌ی رێکخستنی رزگاری له‌ گوندو شاره‌کانی کوردستاندا به‌رفراوانتر بکه‌ن.

حزبی رزگاریی کوردستان که سه‌رخۆبوون و یه‌کسانبوونی کردۆته‌ دروشمی سه‌ره‌کی خۆی و له‌ پێناویاندا تێده‌کوژی، زۆر شیلگیرانه‌ جه‌ختی له‌سه‌ر دۆستایه‌تی و قولکردنه‌وه‌ی پێوه‌ندی له‌گه‌ڵ سه‌رجه‌م لایه‌ن و هه‌یزه‌ سیاسیه‌کانی کوردستان کردۆته‌وه‌ به‌بێ له‌به‌رچاوترنی جیاوازی رامن و ئایدۆلۆژیا، له‌و به‌ستینه‌دا هه‌وله‌کانی چرترکردۆته‌وه‌ تا پێوه‌ندیه‌کانی خۆی له‌گه‌ڵ تیکرای هه‌یزه‌ سیاسیه‌کانی کوردستان پته‌وو به‌هه‌یزتر بکات. له‌و سۆنگه‌یه‌شه‌وه‌ په‌یوه‌ندی دۆستانه‌و هاوخه‌باتانه‌ی له‌گه‌ڵ زۆربه‌ی لایه‌نه‌ سیاسیه‌کانی کوردستان پیکه‌پێناوه، ئەوه‌ش وایکردوه‌ که زۆربه‌ی لایه‌نه‌ سیاسیه‌کان په‌یامی خۆیان بۆ سێهه‌مین کۆنگره‌ی حزبی رزگاریی کوردستان بنێرن، هه‌روه‌ها لێره‌وه، له‌سه‌ر سه‌کۆی سێهه‌مین کۆنگره‌دا جاریکی دیکه‌ جه‌خت له‌سه‌ر قولکردنه‌وه‌ی پێوه‌ندیه‌کانی حزبی رزگاری له‌گه‌ڵ سه‌رجه‌م هه‌یزو لایه‌نه‌ سیاسیه‌کانی کوردستان ده‌که‌ینه‌وه، چونکه‌ هه‌یچ هه‌یزیکی سیاسی به‌ دوژمن و ناحه‌زو نه‌یاری خۆمان نابینین، هه‌ره‌هه‌مووشمان ئارمانجی

نيشتمانی و نه ته وهی هاوبهش بهیه که وه گریمان دهدات، هاو نیشتمانی یه کترین و بۆ یهک ئامانج تیده کوشین.

هه قالانی هیژا! حزبمان وهک حزبیککی مؤله تپی دراو له لایه ن حکومتی هه ری می کوردستانه وه، له و باوه ره دا بووه که ده بی حکومتی هه ری م بهیه ک چاو سهیری هه موو خه لک بکات و ره فتار له گه ل حزبه کاندای بکات و بودجه بۆ حزبه مؤله تپی دراوه کان دابین بکات، چونکه نه گه ر حکومت بودجه بۆ ری کخراوه سیاسی هه کان دابین بکات، ده توانی ری له پیوه ندی ناروشنی نیوان حزبه کان و ولاتی دراوسی و بیانیدا بگری.

حزبی رزگاری کوردستان هه رگیز پیوه ندی له گه ل ولاتی دراوسی دا نه بووه و هه ولیشی نه داوه پیوه ندی ناروشن و ناهاوسه نگیان له گه لدا دروست بکات، بۆیه خوازیار بووه که تیکوشان و سه نگایی له به رچاو بگیری و بودجه ی بۆ دابین بگری، کاتی خوی ئیداره ی سلیمانی حکومتی هه ری م بودجه یه کی زور که می بۆ حزبی رزگاری کوردستان دابین ده کرد، به لام دیسانیشه وه پیپرازی بوو، هیواخوازین له راپورتی داراییدا داهات و سه رفیاتی حزبتان پیشکەش بکریت..

هه قالانی هیژا! خوتان ده زانن که یازده مانگی هاویربوون درزی دروست کردبوو، دیواری هه لچنی بوو، به لام به رپرسانه و له خو بردوانه هه نگاو هه لئیرایه وه و نیومالی رزگاری ری کخرایه وه، بۆ ساریژکردنی برینه کانی یازده مانگی هاویربوون، پیکهینیانی سه یهه مین کۆنگره ی حزب به باشترین ده رفه ت لیکده درایه وه. بۆیه له کاتی ری کخسته وه ی نیو مالی رزگاریدا بریاردا که له ماوه ی شه ش مانگدا سه یهه مین کۆنگره پیکهینیتری، به وه یه وه ده بوایه له 2009-11-13 تپی ره نه کات. ئی مه زور شیلگیرانه و لیبراوانه پیبه ندی پیکهینیانی کۆنگره بووین، به لام هه ستمان کرد که دوو هه قالی سه رکردایه تی به نه نقه ست خو یان له پیکهینیانی کۆنگره ده دزنه وه، ئی مه هه ولی خو مان دا، له رۆژی 2009-11-22 به ئیمزای خو یان بریاردا که رۆژی 2009-12-18 سه یهه مین کۆنگره ی حزب پیکبی، میکانیزی هه لپژاردنی نوینه رانی کۆنگره ش دیاریکراو لیژنه یه ک ده ستنیشان کرا تا له نیو ری کخسته کاندای هه لپژاردن به ریوه بات، هه روه ها بریار درا بۆ پیکهینیانی کۆنگره داوای هاوکاری ماددی له حکومتی هه ری می کوردستان و هه ردوولایه نه ده سته لاتداره که ی کوردستان بگری، به لام نه گه ر هاوکاری نه کراین، ده بی کۆنگره دوا نه خری و له سه ر نه و بودجه یه کی که مانگانه حکومتی هه ری م دهیدات، کۆنگره به ریوه ببهین. بۆ نه و مه به سته ش به

نووسراوی فەرمی داوای ھاوکاریمان لە ھەرسێ لایەنەکان کرد و رۆژی 3-12-2009
 یش بە نووسراوی فەرمی داوامان لە لایەن دۆست و ھاوپەیمانەکان کرد کە
 ئەگەر راو سەرنج و تێبینییکیان ھەیە لە پەيامیکدا بۆ کۆنگرە ی رەوانە ی بکەن و بەر
 لە رۆژی 17-12-2009 بە دەستمان بگات، ئەو ھش مانای ئەو ھبوو کە رۆژی 18 ی
 دیسێمبەر کۆنگرە بەرپۆ ھەچی، بە لām ھەقائیکی مەکتەبی سیاسی کە لە حوزەیرانی
 2008 دا سەرکێشی ھاویربوونی کردبوو، داوای کرد ھفتە یەک دوا بخری و رۆژی
 25 بەرپۆ ھەچی، ئێمەش داواکە ی ئەومان لە بەرچا و گرت، بە لām ھەستمان کرد بە
 ئەنقەست ھەولێ دوورخستنی ھە ی کۆنگرە دەدری و ری لە لیژنە ی سەرپەرشتیاری
 ھەلبژاردنەکان بۆ دەستنیشان کردنی نوینە رانی کۆنگرە دەگیری. ئێمە بۆ تەبایی
 نیو ھۆمان پەرۆش بووین، بۆیە ھەولێ ھۆمان دا، ھەستمان دەکرد کات و ھەدرەنگ
 دەکەوی، بۆیە پێشنیاریمان کرد کە چوار لیژنە بۆ چوار پارێزگا کە پیکبھێتری، داوای
 چەندین گفتوگۆ و پێو ھەندی تەلەفۆنی بە رەزامەندی ئەوان، ریککەوتین کە رۆژی 18-
 2009-12 لیژنەکان دەست بە کاری ھۆیان بکەن، ئەو رۆژە ی کە لیژنەکان
 دەیانویست ئەرکەکانی ھۆیان ئەنجام بدەن، ئەو ھەقائە ی کە پێشنیاری کردبوو
 ھفتە یەک کۆنگرە دوا بخری، پێداگری کرد و داوای کرد کە تەنیا ئەمرۆژە بوەستن،
 ئیدی بە یانی کاتژمێر 9 واتە کاتژمێر نوێ رۆژی 19 ی مانگ لە بارەگای مەکتەبی
 سیاسی لە ھەولێر کۆبوونە ھە ی بکری و کێشە ی لیژنەکان یەکلایی بکری ھە و ھەر
 ئەو رۆژەش دەست بە کاری ھۆیان بکەن. رۆژی 19 ی مانگ ئەو دوو ھەقائە ی کە لە
 حوزەیرانی 2008 لە حزب دابرابوون نەھاتن بۆ کۆبوونە ھە، دواتر پاساوی شکستی
 سەیارەیان ھینایە ھە، راستیە کە ی ئێمە پەرۆشی تەبایی و یەکریزی بووین، دیسان
 لە سەر داوای ھۆیان ریککەوتین کە ئەوان بێن بۆ ھەولێر کاتژمێر 10 ی رۆژی
 20 ی مانگ کۆبیینە ھە، ھەرچەندە بۆ ھەرگرتنی بودجە ئەوان ھاتن بۆ ھەولێر، بە لām
 یەکیکیان تەلەفۆنە کە ی ھۆی داخست و نەھات بۆ بارەگا، ئەویدی کە شیان ھات بۆ
 بارەگا، زۆر ھەولمان لە گەلدا، بە لām بە پەلە مائاوا یی کردو رۆیشت، لە ھەلسو کەوتیان
 تیگە یشتین کە نایانە وی بە شداری لە کۆنگرە دا بکەن، بۆیە بە پێویستمان زانی کە
 چیتەر ھۆمان نە گنخینین و ری بە لیژنەکان بدەین ئەرکەکانی ھۆیان رابپەرین.
 بە مەبەستی ئەو ھە ی ئەو ھەقائانەش جاریکی دیکە دانە برینە ھە، ھەولماندا کە برادەرانی
 مەکتەبی پە یو ھەندی کە ی یە کیتی نیشتمانی کوردستان قسە یان لە گەلدا بکەن،
 ھۆشبەختانە ئەوانیش ئامادە یی ھۆیان پێشاندا و رۆژی 23-12-2009 کاتی ھۆیان

تەرخان كورد، لەو كۆبۈنە ۋە ھەيەدا زۆر قەسە كرا، بەلام ئەو دوو ھەقالە راشكاوانە ريانگە ياند كە ئەوان ئامادەى كۆنگرە نابن و لەلاى خۇشيانە ۋە ھىچ ئامادەكارىيان بۆ كۆنگرە نەكردو. ئەوان باسىيان لە ھەندى وردە كىشە كرد كە بەھىچ شىۋەيەك كارىگەريان لەسەر پىكھىتەنى كۆنگرە نەبوو، ئىمەش پىمانو بوو، ئىستاش پىشمانوايە كە ئەگەر كىشە ھەيە، دەبى لەنىو كۆنگرەدا باسى لىۋەبكرى و چارەسەرى بۆ بدۆزرىتە ۋە. ئەو ھەقالانەى كە ئەمرو نەھاتوون تا بەشدارى لە كۆنگرەدا بكەن، لە حوزەيرانى سالى 2008دا بەبى ئاگادارى سكرتيرى گشتى و بەبى پرسى كارگيرى مەكتەبى سىياسى و زۆرىنەى ئەندامانى كۆمىتەى ناوھندى، چەند كە سىكيان لە ژوورپكى نووسىنگەى رۆژى گەل لە شارى سلىمانى كۆكرەدو ۋە ناويان نا كۆنفرانس و دەشيانوىست رەوايەتى پىدەن!! بەلام كە ئاشت بووینە ۋە ئەوان پەشيمانى خۇيان دەربىرى و لەسەر رەوايەتى نەدان بەو كارەيان رازىبوون و ئاكامى ئەو شتەى ناويان نابو ھەلۋەشاندە ۋە. ئىستا كە حزبمان سىھەمىن كۆنگرەى خوى پىكدەھىنى، دەبى ئەو راستىە بگوترى كە ئەوان خۇيان لە دىارىكردى رۆژ و شوىنى كۆنگرە مىكانىزمى كۆنگرەدا برىارىيان ھەبوو ۋە ئىمزاىان كردو، كەچى ئىستا نەھاتوون و خۇيان كشاندۆتە ۋە.

بەداخە ۋە كە دەلىن، داوى ھەول و كۆششىكى زۆر، تىگەشىتىن كە ئەوان نايانەوى بەشدارى لە كۆنگرەيەكدا بكەن كە پىشۋەخت گومانى ئەوھيان ھەبى كە بە زىيانى خۇيان تەواو دەبى و سەبارەت بەو كارانەى كە لە رابردوودا ئەنجامىان داوھ لىپرسىنە ۋە يان لەگەلدا بكرى. ھەرچەندە من ۋەك سكرتيرى گشتى حزب و بەمەبەستى پاراستنى رىزەكانى رزگارى بەلنىم پىدا بوون كە لە كۆنگرەدا ھەموو تواناى خۇم دەكار دەكەم و رى لە ھەلدانە ۋەى لاپەرەكانى رابردوودا دەگرم، بەلام ئەوان باوھرىيان بە خۇيان نەبوو، دەيانزانى كە كادران چەندە لىيان نىگەران و دلئەنگن. پىش پىكھىتەنى كۆنگرە داواى زەمانەتەيان دەكردو نمونەى ئەوھيان دەھىنايە ۋە كە فلانە حزب لە كۆنگرەى خۇيدا چەند ئەندامىكى سەركردايەتى پىشۋوى بەبى ھەلبىژاردن كردۆتە ۋە بە سەركردايەتى!!! مەبەستەيان ئەوھبوو ئەوانىش لە ھەلبىژاردندا ببوردرىن و بەبى ھەلبىژاردن ۋە بى دەنگدان بكرىتە ۋە بە سەركردايەتى. لە ھەمووى سەيرتر ئەوان ھەرگىز لەگەل ئەوھدانەبوون كە نوینەرانى كۆنگرە لەنىو رىكخستەكاندا ھەلبىژاردىن، ئەوان داوايان دەكرد كە ھەموو نوینەرانى كۆنگرە بە

تهزكیه بهیئرین، ئیدی كاتیک زانیان ئەو دوو پیشنیاره سەرناگری، خۆیان كشاندهوه، ئەمڕۆش نههاتونهته ئییره تا بهشداری له كۆنگره‌دا بکه‌ن.

بیگومان هه‌موومان ده‌زانین كه كاروانی حزبی رزگاریی كوردستان له‌سه‌ر چه‌ند كه‌سیك په‌کی ناكه‌وئیت، به‌لام زۆر خۆشتر بوو ئە‌گه‌ر ئەو هه‌قالانه‌ش به‌هه‌ناسه‌ییکی دیکه‌و دوور له‌ به‌رژه‌وه‌ندی كه‌سایه‌تی ره‌فتاریان بگردایه‌، ئە‌گه‌ر كیشه‌شیان هه‌بوایه‌، وا پێویست بوو كه‌ سه‌كۆی كۆنگره‌ بکه‌ن به‌ شوینی یه‌كلاییكردنه‌وه‌، چونكه‌ ئەوان له‌ حوزه‌ییرانی 2008 رایانگه‌یانده‌بوو كه‌ نابێ پیکه‌یتانی كۆنگره‌ له‌ 15ی ئابی 2008 تیپه‌ر بکات، به‌لام ئیستا 15ی ئابی 2009یش گوزه‌راوه‌. هه‌ر له‌و پێوه‌نده‌دا ده‌بێ ئاماژه‌ به‌و پرۆژه‌یه‌ بکه‌ین كه‌ ئەوان له‌ مانگی ئایاری ئە‌مسالدا بوو ریک‌خسته‌وه‌ی نیومالی رزگاری پیشنیاریان کردبوو، هه‌رچه‌نده‌ سه‌رکردایه‌تی حزب له‌ کاتی ریک‌خسته‌وه‌ی نیومالی رزگاریدا پرۆژه‌که‌ی ئەوانی په‌سند نه‌کرد، به‌لام به‌ پێویستی ده‌زانین پیتانرا‌بگه‌یه‌نین كه‌ ئەوان له‌ خالی یه‌که‌می پرۆژه‌که‌دا نووسیویان: { له‌ رۆژی یه‌كگرتنه‌وه‌ی هه‌ردوو با‌ئه‌که‌ی حزب، له‌ ماوه‌ی شه‌ش مانگدا ده‌بێ كۆنگره‌ بیه‌ستری، ئە‌گه‌ر هه‌ر لایه‌نیک پابه‌ند نه‌بوون به‌ به‌ستنی كۆنگره‌، ئە‌وا با‌ئه‌که‌ی دیکه‌ بریار ده‌دات و كۆنگره‌ ده‌به‌ستێ!!! }، ئە‌گه‌ر به‌و مه‌رجه‌ی خۆشیان بی، ئۆبالی نه‌هاتنی ئەوان له‌ ئە‌ستۆی خۆیان دایه‌و خۆشیان له‌ ئاکامه‌که‌ی به‌رپرسیارن.

له‌ دویمه‌هیدا ریزو خۆشه‌ویستمان بوو هه‌مووتان دووپات ده‌که‌ینه‌وه‌. هیوادارین كه‌ به‌ گیانیکی هه‌قالانه‌و حزبیانه‌ ره‌فتار بکه‌ن و به‌شداری له‌ گفتوگۆکانی بر‌گه‌کانی ئە‌م راپۆرته‌و سه‌رجه‌م بر‌گه‌کانی دیکه‌ی بابته‌کانی ناو كۆنگره‌دا بکه‌ن.

هه‌ربژین و سه‌رفراز بن.

برپارو راسپاردهکان

*ویپرای ئه وهی که خهباتی رزگاربخوازی کوردستان پیشوه چوونی زوری به خوئی وه بینیوه، به لام هیشتا مه ترسی و که ندوکۆسپی گه وره ی هه مه جور له سه ر ریی گه یشتن به ئامانجه کانی داده نرین، بویه ئه رکی هه موو ریکخراویکی سیاسیه که له پیناو گه شه پیدانی دیموکراسی و چه سپاندنی دادپه روه ری کۆمه لایه تی تییکۆشی.

*یه کهه لویستی و هاودهنگی کوردستانیان سه باره ت به پرسه چاره نووسسازه کان ریی گه یشتن به ئاواته کانمان کورتتر ده که نه وه، له و پیناوه دا تیده کۆشین و پیوه ندیه کانمان له گه ل لایه نه سیاسیه کانی دیکه قولتر ده که یه نه وه.

* دهسته که وته کانی باشووری ولاته که مان دهسته که وتی نه ته وهیی و نیشتمانی کوردستانیان، لیبراوانه و شیلگیرانه داکۆکی و پاریزگاری له دیفاکتوی هه رییمی کوردستان ده که یین و بۆ گیرانه وهی ناوچه دابراوه کان تیده کۆشین.

*گیرانه وهی ناوچه دابراوه کان بۆ سه ر باوه شی باشووری کوردستان ئه رکیکی له پیشینه ی نه ته وهیی و نیشتمانیه، له و به ستینه دا واده خوازی که هه موو هه ول و توناکان بۆ گیرانه وهی ناوچه دابراوه کان و قه ره بوو کردنه وهی زیانلیکه وتووانی شه ری رژییمی به عس دژ به کوردستان ته رخان بکری.

*تیکۆشان بۆ دیاریکردنی سنووری باشووری کوردستان و دانپیددانی له لایه ن دهوله تی ناوه ندیه وه کاری هه ره گرنگ و له پیشینه ی هیزه سیاسیه کانی کوردستانه،

لهلوتکهی خهباتی داهاتوودا جی دهگرئ، پیویست به هاوههنگی و هاوههلوئیستی تهواوی نیوان هیزو ریخراوه سیاسیهکانی کوردستان دهکات، بۆ ئەو مه بهستهش پشتیوانی حکومهتی ههریمی کوردستان دهکهین.

* دامهزراندنهوهی عیراکی نوئ له سهر بنهمای ریکهوتن و پهسندکردنی ههریمی کوردستان وهک ههریمیکی فیدرالی له دهستووری ههمیشهیی عیراقداههنگاویکی ئهرینه، بهوهویهوه بۆ زیاتر وهدیپهتان و مسۆگه رکردنی مافی نهتهوهیی گهلی کوردستان پشتیوانی لیدهکهین.

* رژیمی بهعس به دریژیی سالانی فهمانهوایهتی، سیاسهتی پاکتاوی رهگهزی دژ به کوردستانیان پیروکرد، چه ندین کارهساتی کۆمه لکوژی و ئه نفالکردنی دژ به کوردستانیان به پیوهبرد، ئیستا که زۆربهی سهرانی ئه و رژیمه له زینداندا راگیراون و رووبه ورووی دادگهیی کردن بوونهتهوه، ههروهها دادگهیی بالای تاوانی عیراکی، ئه نفالکردن و ژههربارانکردنی شاری هه له بهجی به جینۆساید ناساندوه، دهبی شیاگیرانه تیکۆشین تا ناوهندهکانی رای گشتی ولاتان و حکومهته بریاره دهستهکانیش ئه و کارهساتانه به به جینۆساید بناسین. له و پیوهندهشدا خهبات و تیکۆشانی ریخراوی چاک بهرز دهنرخینین و به تهواوی پشتیوانیان لیدهکهین.

* دۆزی رهواي کوردستان یه که یه کی دانه براره، گیرانه وهی ماف و ئازادیهکانی کوردستانیان به ئهرکی له پیشینهی خۆمان دهبینین و له و پیناوهدا دریژه به تیکۆشان دهدهین..

* پیکهینیانی کۆنگره یه کی نیشتمانی گشتگیر بۆ کۆکردنه وهی سه رجه م هیزو لایه نه سیاسیهکانی کوردستان له م قوناغه دا به گرنگ و پیویست دهبینین، له و روانگه یه وه بۆ پیکهینیانی کۆنگره یه کی نیشتمانی کوردستانی تیده کۆشین، دهخوازین سه رجه م پارت، ریخراوی سیاسی و که سایه تی ولاتپاریز له باوه شی خۆیدا کۆبکاته وه.

* کۆنگره، شیوازی تیکۆشانی باکووری کوردستان بهرز دهنرخینی، بریاری دادگهیی دهستووری تورکیا سه بارهت به داخستنی پارتی جفاکی دیموکراتیک ریسوا دهکات و دهستی تیکۆشه رانی دهته په دهگوشی و ماندوونه بوونیان لیدهکات.

* کۆنگره، سالوی تاییهت بۆ ئەو تیکۆشه رانهی کوردستان دهنیری که له گرتووخانهکانی ئه و ولاتانهی که کوردستانیان پیوه لکیتراوه، زیندانی کراون و داواي دهست به جی ئازادنیان دهکات.

* کۆنگره، کیشهی لاوان و ژنانی کوردستان به کیشهیکی سهرهکی کۆمهلی کوردهواری دهبینی و خاوهنداریتی لیدهکات، بهوهویهوه کۆمیتهی ناوهندی رادهسپیری تا لهپیناونههیشتی تووندو تیژی دژ به ژنان خهبات بکات، دژ بهو کهس و لایهنانه ههلوئیست وهربگری که تووندوتیژی بهپوهدهبهن و دریژه به ستهمکاری دهن.

* حزبی رزگاری کوردستان سزای لهسیدارهانی مرۆف به تاوان دهبینی، خوازیاره سزای مهرگ ههلبگری، لهو روانگهیهوه داوا دهکات که تهوای ئه و سزایانهی بهمهستی کوشتن دژ به تاوانباران و تۆمهتباران دراوان، ههلبوهشیندرینهوه.

* بههوی لاساریکردنی بهردهوامی ههریهکه له هۆشیار عهبدولرهمان ئهمین و لههمی محهمدهسهن، که بۆ ماوهی ههشت مانگ، ههر مانگه بری چوار ملیۆن دینار بودجهی حزبیان له ری مهکتبهی پهپوهندیهکانی یهکیتی نیشتمانی کوردستان وهرگرتوهو له حزبیان شاردهوتهوهو وایانبلاوکردوتهوه که بودجهکه راگیراوه، بهوهویهشوهه ههولیانداوه پهپوهندی نیوان حزبی رزگاری و یهکیتی نیشتمانی کوردستان بهرهو ئالۆزی بهن، ههروا ماوهی یازده مانگ، واته له مانگی حوزهیرانی 2008 تا مانگی ئیاری 2009 مانگانه نزیکهی 20 ملیۆن دیناری بودجهی حزبیان لهدهستدابه، بهبیانۆی هاویربوونهوه موچهی زیاتر له نیوهی ئەندامانی سهرکردهتی و زۆرینهی کادران و بهشی مهکتبهی راگهیاندنیان نهداوه، لهلایهکی دیکهوه له وهلامی ئه و داوایهی ئەندامانی کۆنگره که رۆژی 2009-12-25 لییکردبوون، ئەوان رۆژی 2009-12-26 بهیانکیان بلاوکردوتهوه، وایان پيشانداوه که ئەوان زۆرینهی ئەندامانی مهکتبهی سیاسین، ههروهها بیریزیان به کۆنگره کردوه، بۆیه کۆنگره بریار دهکات که مافی ئەندامیتیان له حزبی رزگاری کوردستان لیدهسینتهوه، ئەگهر جاریکی دیکه داوای بهرئەندامیتی له حزب بکهنهوه، جگه له کۆنگره هیچ ناوهندیکی دیکهی حزبی دهستهلاتی ئهوهی نهبی که وهریانگریتهوه. ههروهها پیوسته ریوشوینی یاسایی لهبهرانبهر ئەوان بگریتهبهر.

* کۆنگره، کۆمیتهی ناوهندی رادهسپیری تا سوپاسنامه بۆ ئه و کهس و لایهنه بهپیزانه رهوانه بکات که رۆژیک له رۆژیک بهههر شیوازیک بووبی، هاوکاریان لهگهڵ حزبی رزگاری کوردستان کردوه.

* بهمه بهستی پته وو به هیژکردنی پیوه ندیه کانی حزب له گه ل سهرجه م هیژو لایه نه سیاسی و کۆمه لایه تی و رۆشنیبریه کانی کوردستان، کۆنگره، کۆمیتیه ی ناوه ندی راده سپیری تا هه ولی شیلگی رانه بدات، مه رج و شه رتی سه ر ریگه له به رچاو نه گری.

* بهمه بهستی هاوسه نگی راگرتن له نیوان بودجه ی حزبه کاندا، کۆنگره، کۆمیتیه ی ناوه ندی راده سپیری تا له و باره یه وه داخو ازینامه یه ک بو سه رۆکایه تی حکومه تی هه ریمی کوردستان ره وانه بکات.

خه باتی نه ته وایه تی و چینایه تی بوچی؟

حزبی رزگاریی کوردستان هه ر له رۆژی راگه یان دنیه وه جه ختی له سه ر به یه که وه گریدانی خه باتی نه ته وایه تی و چینایه تی کردۆته وه، واته هاوکات بو سه ربه خۆیی نیشمان و یه کسانی مرۆقه کان تیکۆشاوه، خواستویه تی ئه و چه مکه له نیو زۆرینه ی کۆمه لی کوردستاندا رهنگی پیداته وه. له و رییه شه وه ناسنامه یه کی جیاوازتری له دیتران مسۆگه ر کردوو. ئیستا که له مه کۆی سیهه مین کۆنگره له ده وره ی یه کتر کۆبووینه ته وه، به پیویستی ده زانین له ژیر رۆشنایی ئه و هزرانه ی که هه نووکه له جیهان و ناوچه که دا بره ویان پیده درئ شرۆقه یان بکه ین، به تایبه تیش ئه و بانگه شانه ی که له دژی نه ته وه یی و یه کسانێ خوازیدا تۆختر کراونه ته وه و بازاریان گه رمتر کردوه. له لایه که وه بانگه شه ی بیئه رزش بوونی خه باتی نه ته وایه تی ده کری و ده یانه وی کیشه ی نه ته وه یی و نیشتمانی له ولاته فره نه ته وه کاندا به پرۆسه ی دیموکراتیزه کردن و به رقه رار بوونی سیسته می دیموکراسی گرییده ن. له لایه کی دیکه شه وه گه ره کیانه کیشه ی نابه رابه ری له نیو هزری کۆنه پاریزی دا ون بکه ن و به های مرۆقبوون له ژیر پی بنین و ره وایه تی به نابه رابه ری بدن.

پیدانی ناسنامه ی نه ته وه یی و سنوورکیشان بو نیشتمانه کان، ده ره او یشته و به ره می قۆناغه کانی میژووی مرۆقایه تین، له نیو پرۆسه ی هۆشیار بوونه وه ی مرۆقه کاندا چوارچیوه و فۆرمی تایبه ت به خۆیان پیدراوه، به وهۆیه وه چه ندین شه ری جوړاوجۆر به رپاکراون، کیشه و گرفتی هه مه ره نگ له نیوان نه ته وه و نیشتمانه کاندا

سەريانەھەلداوھە قول كراونەتەوھە، لە رەوشیكى ئاوادا شیمانەى ئەوھە ناكړی كە لە ماوھیهكى كورتدا ناسنامەى نەتەوھەكان كال ببنه وھو سنووری نیوان ولات و نیشتمانەكان بسړینه وھە كە بەدەستی مرؤف خۆیەوھە كیشراون. كیشەى نەتەوھیهى بەتەنیا لەنیو ولاتانی ئاسیاو ئەفریقادا نین، بەلكو لەنیو ولاتانی ئەورپاوا ئەمريكای لاتینیش بەرچاون، تەنانت لەنیو ئەو ولاتانەى كە یەكیتی ئەورپاشیان دروست كړدوھ، ھەندیک كیشەى نەتەوھیهى بیچارەسەر ماونەتەوھەوتا ئیستاش مملانییان لەسەردا دەكړی. كیشەى ھەریمی باسك و كەتەلونیواو ئیرلەندا گەواھى كال نەبوونەوھى كیشەى نەتەوايەتى دەدەن.

ئەوانەى باس لە كۆتایی ھاتنى قوناغ و سەردەمى دەولەتى نەتەوھیهى دەكەن، دەبى چ وەلام و لیکدانەوھیهکیان بۆ دروستکردنى دیوارى نیوان میسرو كەرتى غەززه ھەبى كە ھەردوولایەنیان باس لە عەرەب و عەرەبچیتى و موسلمانبوون دەكەن؟! چ شروقهیەك بۆ پیداکړى ئەو ھیزو ریکخراوانەى باشوور و باکوورى سودان دەكەن سەبارەت بە جیابوونەوھیان؟! چۆن ئەو بریارەى پەرلەمانى سودان ھەلەسەنگیتن كە مافى دیاریکردنى چارەنووس و ریفراوندۆمى بۆ ھەریمەكان سەلماندووه؟! ویرای ئەوھى كە زۆربەى ریبەرانى سودان دەمارگیرن و پیداکړى لەسەر یەكیتی خاكى ولاتەكەیان دەكەنەوھە، كەچى لەو رۆژانەى دوايیدا پەرلەمانى سودان بەزۆرینەى دەنگ بەرپۆھەردنى راویژیکى گشتى باشوورى سودانى پەسند كړد، بەوھۆیەوھ ئەوان دەتوانن لە سالى 2011دا ریفراوندۆم بكەن و بریار لە چارەنووسى خویان بدەن.

ئەگەر قوناغى دەولەتى نەتەوھیهى بەسەر چووه، ئەى بۆچى لەو دوايانەدا چەندین ھەریمی وەك كۆسۆفۆ، ئەپخازیا و ئۆسیاتی باشوور سەربەخۆیى خویان راگەیاندووه؟! ئەى بۆچى چەندین ھەریم و نەتەوھى دیکە بۆ پیکهیتانى دەولەتى سەربەخۆ تیدەكۆشن؟! تەنانت باشوورو باکوورى ولاتى یەمەن كە یەك نەتەوھەن و ماوھیهكى زۆر نیه یەکیان گرتۆتەوھە، كەچى باشووریهكان جاريكى دیکە بەئامانجى جیابوونەوھە یاخى دەبن و تیدەكۆشن.

بەگوێرەى ئامارە فەرمیەكانى ریکخراوى نەتەوھە یەكگرتووهكان ئیستا نزیكەى سى ھەزار نەتەوھە لە سەر زەوىدا دەژین و 264 زمانى تۆماركراوى زیندوو ھەن، بەلام ئەو دەولەتانەى كە بە فەرمى ناسراون، ژمارەیان دەگاتە 200، كە 192یان لە ریکخراوى نەتەوھە یكگرتووهكاندا كۆبوونەتەوھە. كەواتە تا ئیستا كەش ئەوانەى گوتارى

کۆتایی میژوو، یان جاری به سه رچوونی قۆناغی دهولهتی نهته وهیی ددهن، له چاو ئهوانهیی که خهبات بۆ زیندو هیشته وهی چه مکی دهولهتی نهته وهیی به میتۆدی ئیستاکی دهکن، که مینه. ههلبهت خهبات بۆ رزگاری و سه ربه خۆیی کوردستانیش له چوارچۆیهی پێداگریکردن له سه ر چه مکی دهولهتی نهته وهییدا خۆی ده بینیته وه. له و پێوهندهدا له که سه شاراو ه نیه که کوردستانی نیشتمان به بی پرس و راویژکردن به دانیشتوانه که یه وه دابه سه کراوه و به دهولهتانی دیکه وه لکینراوه، له وه تهی لکینراویشه، نهته وهی کورد بی ماف ماوه ته وه، ئازادیه کانی لیزه و تکراره و هه ولی سهرینه وهی ناسنامه که ی دهری، ئاسۆی دیموکراتیزه کردنی ئه و ولاتانه ی که کوردستانیان پێوه لکینراوه له داها توویکی نزیکدا وه دیارناکه وی. کیشه و قهیرانه کانی نیوه خۆی ئه و ولاتانه بیژمارن، هیشتا رهگه زه پهرستی و خۆبه گه وره زانین له ئاوه زی نهته وهی سه رده ستدا شه پۆل دها. له هزره وهستی فه رمانه ر وه ایاندا شوینچه یه ک بۆ کالبوونه وهی نهته وهی نادۆزریته وه، که واته کوردستانیان له کام کلاورپۆژنه وه له کالبوونه وهی خهباتی نهته وایه تی پروان؟!

هه موو فه لسه فه کانی ژیان جهخت له سه ر یه کسانبوونی به های مرۆقه کان ده که نه وه، زۆرینه شیان جهخت له سه ر یه کسانی ماف و ئازادیه کانیان ده که نه وه، هه روه ها ئیستاش که به سه رده می مافی مرۆف ناو دیرکراوه، هه موو حزب و ریکخراوه سیاسی و حکومه ته کان بانگه شه ی پاراستنی مافی مرۆقه کان ده کن، به لام ئایا له کرده ودا وه که هقی، یه کسانی و به رابه ری له نیو کۆمه لی مرۆقایه تیدا بوونی هه یه؟! ئایا له کۆمه لی کورده واریدا مرۆقه کان یه کسان؟! ئایا سته م و زۆرداری کۆتا بووه؟! ئایا له نیشتمانیکی ده وله مهن دی وه ک کوردستاندا هه ژاری و برسیتی ریشه کیش کراوه؟! ئایا حکومه ت توانیویه تی مرۆقه برسیه کان له مردن رزگار بکات؟! بیگومان ده بی بلین؛ نه خیر. بۆیه ده گه ریینه وه و ده لاین: خهباتی چینایه تی و ده سه ته به رکردنی یه کسانی بۆ مرۆقه کان، میژووویکی دوورو دریزی هه یه، تا ئیستا که شه کۆمه لی مرۆقایه تی له نیو نابه راری و نایه کسانیدا شه پۆل ده دات، ئیستا به ملیۆنان مرۆقی برسی له و جیهانه دا هه ن، رۆژانه سه دان ملیۆن مرۆف به هۆی نه داری و هه ژاریه وه به برسیتی سه ر ده نیته وه.

سالی رابردوو، ریکخراوی "کۆمه ک بۆ نه هیشته تی برسیتی له جیهان" که ریکخراویکی ئه لمانیه رایگه یان دبوو که ته نیا له 33 ولاتی جیهاندا 923 ملیۆن برسی هه ن، به لام ئه مسال سه رۆکی ریکخراوی فاو، واته ریکخراوی خۆراکی جیهانی رایگه یاند که

ژماره‌ی برسیه‌کانی جیهان بۆ یه‌ک ملیارو دوو سه‌د ملیۆن مرؤف به‌رز بۆته‌وه. که‌واته له نیوان چه‌وت مرؤفدا، یه‌کیکیان برسیه‌و هه‌ژاری هه‌ره‌شه‌ی مه‌رگی لێده‌کات.

سالی 2000 نوینه‌رانی 167 ولات به‌لینیان دابوو تا سالی 2015 ریژه‌ی 50% برسیته‌ی له ولاته‌کانیان که‌م بکه‌نه‌وه، به‌لام ئیستا دوو له‌سه‌ر سیی ئه‌و ماوه‌یه روشتوو، نه‌ک هه‌ر ریژه‌ی برسیته‌ی که‌م نه‌بۆته‌وه، به‌لکو به‌ریژه‌یه‌کی به‌رچاویش به‌رزبۆته‌وه، ئه‌مه‌ش نه‌ک هه‌ر هه‌ره‌شه‌یه‌کی ئاشکرا له‌و ولاتانه، به‌لکو هه‌ره‌شه‌یه‌کی ئاشکرا له‌ کۆمه‌لی مرؤفایه‌تی ده‌کات.

به‌گویره‌ی سه‌رچاوه‌کانی ریکخراوی نه‌ته‌وه‌یه‌گرتوه‌کان 40 ملیۆن مرؤفی هه‌ژار له ئه‌مریکادا ده‌ژین، سی ملیۆن و نیویان له ره‌وشیه‌کی برسیته‌ی ترسناکان، هه‌ر به‌گویره‌ی ئه‌و ریکخراوه‌یه زیاتر له شه‌ست و پینج ملیۆن مرؤف له ولاتانی عه‌ره‌بیدا له هیلێ ژیر برسیته‌یدا جیهان گرتوو.

له کوردستانی خۆشماندا وێرای ئه‌وه‌ی که نیشتمان‌که‌مان ده‌وله‌مه‌نده، نه‌وت، گاز، یۆرانیۆم و ده‌یان کانه‌زای به‌هاده‌ری تێدایه، زه‌وی کشتوکالی و به‌ره‌مه‌داری زۆره، که‌چی هه‌زاران بنه‌ماله‌ی هه‌ژارو ده‌ستکورت هه‌ن، سه‌دان هه‌زار مرؤفی بیخانوو، بېشوین و جیگه هه‌ن. نه‌داری و هه‌ژاری و برسیته‌ی وه‌ک په‌تایه‌کی به‌رچاو له هه‌موو کون و قوژبنیه‌کی ئه‌م کوردستانه‌دا هه‌ستی پێده‌کری. راسته چینیکی داراو ده‌وله‌مه‌ند هه‌ن و سه‌رده‌ستن، به‌لام ریژه‌ی چینی هه‌ژارو که‌مه‌درامه‌ت له به‌رانبه‌ر ریژه‌ی چینی داراو سه‌رمایه‌داره‌کان یه‌کجار زۆرتره، به‌وه‌یه‌وه واده‌خوازی که‌ حزبه‌کی وه‌ک حزبه‌ی رزگاری کوردستان له‌پێناو مسۆگه‌رکردنی به‌رابه‌ری و وه‌که‌ه‌فی تێبکۆشیت.

راپۆرتی دارایی

هه‌فالانی هیژا! فهرموون له‌گه‌ل راپۆرتی دارایی که له سیج به‌ش بیکهاتوه: **یه‌که‌میان** له مانگی کانوونی یه‌که‌می 2004 تا مانگی کانوونی دووه‌می 2008 ی له‌خۆ گرتوه. **دووه‌میان**: له مانگی ته‌مموزی 2008 تا نیسانی 2009، **سێهه‌میان**: له ئیاری 2009 واته له‌دوای یه‌کخستنه‌وه تا ئه‌مڕۆ.

داهاتی مانگانه‌ی حزبی رزگاری کوردستان له مانگه‌کانی تشرینی دووه‌می 2004، کانوونی یه‌که‌می 2004، هه‌روه‌ها مانگه‌کانی کانوونی دووه‌م، شوبات، ئازار، نیسان و ئیاری 2005 بریتی بووه له: دوو ملیۆن و شه‌ش سهد هه‌زار دینار که له وه‌زاره‌تی دارایی ئیداره‌ی سلیمانی دابین ده‌کراو له ریی مه‌کته‌بی په‌یوه‌ندیه‌کانی کوردستانی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستانیه‌وه راده‌ستی مه‌کته‌بی دارایی حزب ده‌کرا. هه‌روه‌ها مانگانه‌ش بری چوار ملیۆن و شه‌ش سهد هه‌زار و په‌نجا دینار له فه‌رمانده‌ی گشتی هیژی پیشمه‌رگه‌ی کوردستانه‌وه به پیشمه‌رگه‌کانی حزبمان دراوه. واته داهاتی مانگانه ته‌نیا هه‌وت ملیۆن و دوو سهد و په‌نجا هه‌زار دینار بووه. به‌و گوژمه‌یه هه‌م کرپی باره‌گا دراوه، هه‌میش هه‌فته‌نامه‌ی **رۆژی گه‌لی پی** چاپ و بلا‌وکراوه‌ته‌وه، هه‌میش یارمه‌تی پیشمه‌رگه‌کان و ژماره‌یه‌ک کادری لیدابین کراوه.

ده‌بی ئاماژه به‌وه بکه‌ین که ئه‌و مانگانه‌ی که ئاماژه‌مان پیکرد، مووچه‌ی سکرته‌یری گشتی 250 هه‌زار دینار، مووچه‌ی کارگیریه‌ی مه‌کته‌بی سیاسی 350 هه‌زارو

مووچهی ئەندامانی مه‌کته‌بی سیاسی 300 هه‌زار دینار بووه. ئەندامانی کۆمیتە‌ی ناوه‌ندیش مانگانه 150 هه‌زارو جیگره‌کانیش 100 هه‌زار دیناریان پێدراوه.

دواتر له مانگی ئایاری 2005 دا حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له ریی به‌رپۆه‌به‌ریتی کاروباری ریکخراوه‌کانه‌وه مووچه‌ی بۆ 15 ئەندامه‌که‌ی سه‌رکردایه‌تی حزبمان دا‌بین کرد، که گوژمه‌که‌ی سی ملیۆن و پینچ سه‌دو شه‌ست و شه‌ش هه‌زار دینار بووه، ئیدی مووچه‌ی ئەندامانی سه‌رکردایه‌تی زیادکرا، به‌لام مووچه‌ی سکرته‌یری گشتی له‌و مانگه‌شدا هه‌ر 250 هه‌زار دینار بوو. مووچه‌ی کارگی‌ری مه‌کته‌بی سیاسی بوو به 825 هه‌زار دینار، مووچه‌ی ئەندامانی مه‌کته‌بی دیکه‌ی مه‌کته‌بی سیاسی کرا به 726 هه‌زار دینار. هه‌روه‌ها باقی ئەندامانی دیکه‌ی مه‌کته‌بی سیاسی ئەو مووچه‌یان پێدرا که ریکخراوه‌کان دا‌بینی ده‌کرد.

له مانگی حوزه‌یرانی 2005 ئەو بودجه‌یه‌ی که وه‌زاره‌تی دارایی دا‌بینی ده‌کرد کرا به چوار ملیۆن دینار، هه‌روه‌ها مووچه‌ی ریکخراوه‌کانیش بوو به پینچ ملیۆن و نۆسه‌دو سی و چوار هه‌زار دینار، که‌واته بودجه‌ی تیکرای ح‌زبی رزگاری کوردستان بوو به چوارده ملیۆن و چوار سه‌دو هه‌شتاو چوار هه‌زار دینار. ئیدی مووچه‌ی ئەندامانی سه‌رکردایه‌تی گو‌رانی به‌سه‌ر دا‌هات. ئەو مووچه‌یه‌ی له ریکخراوه‌کانه‌وه ده‌هات یه‌کسه‌ر ده‌دا به ئەندامانی سه‌رکردایه‌تی، به‌لام کارگی‌ری و ئەندامانی مه‌کته‌بی سیاسی به‌هۆی پله‌که‌یان و ده‌وامکردنیانه‌وه له باره‌گا بری 300 هه‌زار بۆ هه‌ریه‌که‌یان خرایه سه‌ر ئەو مووچه‌یه‌ی که ریکخراوه‌کان دا‌بینی ده‌کرد. ئەو شیوازی مووچه‌یه پێرۆ ده‌کرا تا مانگی ئابی سا‌لی 2007، ئیدی له‌سه‌ر پێداگری هه‌قالانی مه‌کته‌بی سیاسی، له‌مانگی ئەیلولی 2007 بری 200 هه‌زار دینار بۆ هه‌ریه‌که له سی ئەندامه‌که‌ی م.س زیاد کرا. ئەو شیوازه تا مانگی دوا‌زده‌ی 2007 کاری پیکرا، دواتر به‌هۆی که‌مکردنه‌وه‌ی بودجه، به‌تایبه‌تیش دوا‌ی ئەوه‌ی که هه‌قال عومه‌ر، کارگی‌ری مه‌کته‌بی سیاسی، ماوه‌ی یه‌ک سا‌ل مۆله‌تی وه‌رگرت و به‌ره‌و ئەو‌روپا رۆیشته، بۆ خۆ گونجاندن له‌گه‌ل که‌مکردنه‌وه‌ی بودجه، له مانگی یه‌که‌می 2008 بریارمان دا که بری 500 هه‌زار دینار له مووچه‌ی هه‌ریه‌که له هه‌قالان ریکار ئەحمه‌د، سکرته‌یری گشتی و عومه‌ر حه‌سه‌ن کارگی‌ری مه‌کته‌بی سیاسی ب‌بردری و بخریته‌وه ناو دا‌هاتی حزب، هه‌روه‌ها مووچه‌ی هه‌قال چالاک که ئەندامی کۆمیتە‌ی ناوه‌ندی بوو له ده‌روه‌ ده‌ژیا بکری به‌نیوه، به‌لام مووچه‌ی ئەندامانی دیکه‌ی سه‌رکردایه‌تی وه‌ک خۆیان مانه‌وه. ئەو شیوازه تا مانگی حوزه‌یرانی 2008

کاری پیکرا، ئیدی له و مانگه دا هاویربوون روویدا، دوو هه‌قالی مه‌کته‌بی سیاسی (هۆشیار عه‌بدولرحمان و فه‌می محمه‌د) ده‌ستیان به‌سه‌ر بودجه‌دا گرت، به‌هۆیه‌وه ژماره‌یه‌کی زۆر له ئەندامی سه‌رکرده‌یه‌تی و ته‌واوی کادریان که له‌گه‌ڵ ئەواندا نه‌بوون، بی مووچه‌مانه‌وه.

ئهو دوو هه‌قاله‌ی مه‌کته‌بی سیاسی پیش ئه‌وه‌ی ده‌ست به‌سه‌ر بودجه‌ی حزب دابگرن، بانگه‌شه‌ی ئه‌وه‌یان ده‌کرد که بودجه‌یان وه‌رنه‌گرتوه‌وه، به‌هۆیه‌شه‌وه ده‌یانویست پیوه‌ندی نیوان حزبی رزگاری کوردستان و مه‌کته‌بی په‌یوه‌ندیه‌کانی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان تیکبده‌ن و به‌ره‌و ئالۆزی ببه‌ن، به‌لام دوا‌ی ئاشتبوونه‌وه‌مان، به‌رپرسی مه‌کته‌بی په‌یوه‌ندیه‌کانی کوردستانی، یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستان له‌به‌رده‌م ئەواندا ئاشکرای کرد که ئەوان بودجه‌ی حزبی رزگاری کوردستانیانه‌بریبوو، به‌رده‌وام به‌و دوو هه‌قاله‌یان داوه، ئەوانیش هیچیان بۆ نه‌مایه‌وه راستیه‌که‌یان سه‌لماند. که‌واته هه‌شت مانگ به‌ر له‌هاویربوون ئه‌و دوو هه‌قاله‌هه‌ر مانگی چوار ملیۆنیان له‌بودجه‌ی حزب وه‌رگرتوه‌وه له‌حزبان شاردۆته‌وه، هه‌روه‌ها له‌ماوه‌ی 11 مانگی دابرا‌نیش نزیکه‌ی 220 ملیۆن دیناریان وه‌رگرتوه‌وه ناشزاندری چۆن سه‌رفیان کردوه!

له‌مانگی حوزه‌یرانی 2008 تا مانگی ئایاری 2009 وێرای ئه‌وه‌ی باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسی له‌هه‌ولێرو نووسینگه‌ی رۆژی گه‌ل له‌رانیه‌و که‌رکوک به‌کریبوون و هه‌فته‌نامه‌ی رۆژی گه‌ل دوو‌هه‌فته‌جاریک ده‌رده‌چوو، مووچه‌ی هه‌ندیک کادرو ئەندامی سه‌رکرده‌یه‌تیش ده‌درا، به‌لام حزبی رزگاری کوردستان هیچ داها‌ت و بودجه‌یه‌کی نه‌بوو، بۆیه هه‌قال ریکار ئه‌حمه‌د سه‌رکرتیری گشتی ناچار بوو که به‌هه‌ر شیوه‌یه‌ک بی مانگانه‌ نزیکه‌ی 12 ملیۆن دینار دابین بکات. هه‌لبه‌ت له‌و به‌ستینه‌دا ده‌بی سوپاسی ئه‌و که‌سه نیشتمانی‌په‌روه‌رانه‌ بکه‌ین که له‌و ماوه‌یه‌دا له‌بواری داراییدا هاوکاریان له‌گه‌ڵ هه‌قال ریکاردا کردوه.

له‌مانگی ئایاری 2009 که نیو مالی رزگاری ریکخرايه‌وه، بوودجه‌ی حزب ببوو به 23 ملیۆن دینار، وه‌زاره‌تی دارایی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان بیست ملیۆن دینار دابین ده‌کات و ئیداره‌ی گشتی یه‌کیته‌ی نیشتمانی کوردستانی مانگانه‌ سی ملیۆن دیناری ته‌رخان کردوه. ئیدی له‌و مانگه‌وه‌ بریاردارا تا پیکه‌یتانی سی‌هه‌مین کۆنگره‌ی حزب، سیسته‌میک بۆ مووچه‌ی ئەندامانی سه‌رکرده‌یه‌تی پێرۆ بکری، که به‌م شیوه‌یه‌ بوو:

بۆچۈنەكانى حزب بە خويىنەران بگەيەنى ھەمىش ھەول و رووداوى گرنگ و چارەنووسساز بلأو بكاتەوہ.

مالپەرى رزگارى دەيتوانى باشتىر كار بكات، بەلام بەھۆى خرابى ھیلەكانى ئىنتەرنىت لە كوردستان و بەھۆى كەمدەرامەتى مەكتەبى راگەياندن نەيتوانىوہ وەكو پيويست بەئەركى سەرشانى خۆى ھەلبەستى و باشتىر گەشە بە مالپەرى رزگارى بدات. ئىمە لەسەر سەكۆى كۆنگرەدا داواتان لىدەكەين كە ھەر ھەمووتان پشتيوان و ھاوکارمان بن تا بتوانين لە ئەركەكانى سەرشانماندا سەركەوتوبين، بەتايبەتیش ئەگەر مەكتەبى ريكخستن ھاوکاريمان لەگەلدا بكات و وابكات كە پشت بە ھەوالانەوہ ببەستين كە ريكخستنەكان رەوانەى دەكەن، چونكە بەھۆى كەمداهاتىوہ ناتوانين پەيامنير و ھەوالنير لە ھەموو شارو شارۆچكەكاندا دابمەزرينين و مووچەيان پيبدەين.

لەلايەكى ديكەوہ ھەز دەكەين پيتانرا بگەيەنين كە بۆ دامەزراندنەوہى راديۆى رزگارى داواى مۆلەتمان لە وەزارەتى رۆشنىيرى حكومەتى ھەريىمى كوردستان كردوہ، ھىواخوازين ھەركاتى مۆلەتەكەمان وەرگرت بتوانين دايمەزرينين و بەرنامەكانى پەخش بكات، چونكە مەكتەبى راگەياندى حزبمان ئەزمونىكى زۆرى لەگەل راديۆو تەلەفزيۆندا ھەيە، كاتى خۆى راديۆى رزگارى بۆ ماوہى 12 سەعات بەرنامەكانى خۆى پەخش دەكرد، بەلام لەبەر ھۆكارگەلىك كە پەيوەندى بە رەوشى ناوخۆى كوردستان و حزبى رزگارى ھەبووہ، ماوہيەكى دريژە راگيراوہ.

ويژاى ھەفتەنامەى رۆژى گەل و مالپەرى رزگارى، مەكتەبى راگەياندن ھەولى داوہ لە رووداوہكاندا دوا نەكەوى و لەكاتى پيويستدا راگەياندن دەر بكات و رامانى حزب بە راى گشتى بگەيەنى.

لەكۆتاييدا ھىوادارين كە ھەموومان پيكەوہ راپۆرتەكان ھەلبەسەنگينين و پەنجە بخەينە سەر ئەو ھۆيانەى كە بونەتە رىگرو ئەو ھۆيانەشى كە دەبنە ھۆكارى پيشكەوتن. لەكۆتاييدا جاريكى ديكەش سوپاستان دەكەين.